

LAITURILLA®

Laiturilla 3 – vapaa-ajan asumisen energiankulutus ja hiilijalanjälki -hanke

Aloituskyselyraportti Helmikuu 2024

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

MIKSEI

MIKKELI

Sisältö

1 Kyselyn tarkoitus ja toteutus

2 Vapaa-ajanasukkaiden vastaukset

2.1 Vapaa-ajanasukkaiden taustatiedot

2.2 Energiankulutus mökillä

2.3 Etätyö mökillä ja mökkiseudulla

2.4 Liikkuminen mökille ja mökkiseudulla

2.5 Vapaa sana

3 Johtopäätökset

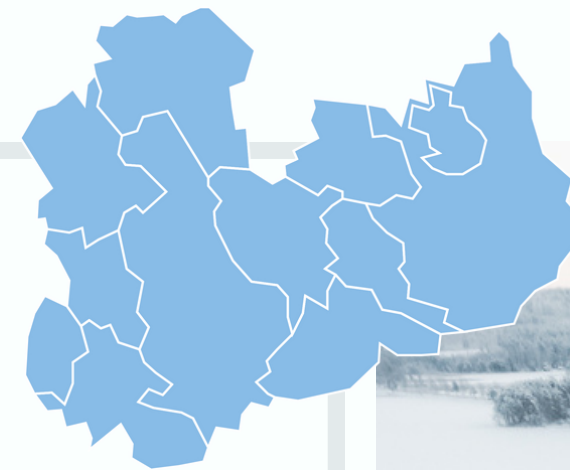

1

KYSELYN TARKOITUS JA TOTEUTUS

Etelä-Savossa on lähes 50 000 mökkiä

Etelä-Savo on Suomen suosituimpia vapaa-ajan asumisen alueita. Maakunnassa on suurin piirtein saman verran vakituisia asuinrakennuksia ja vapaa-ajanasuntoja.

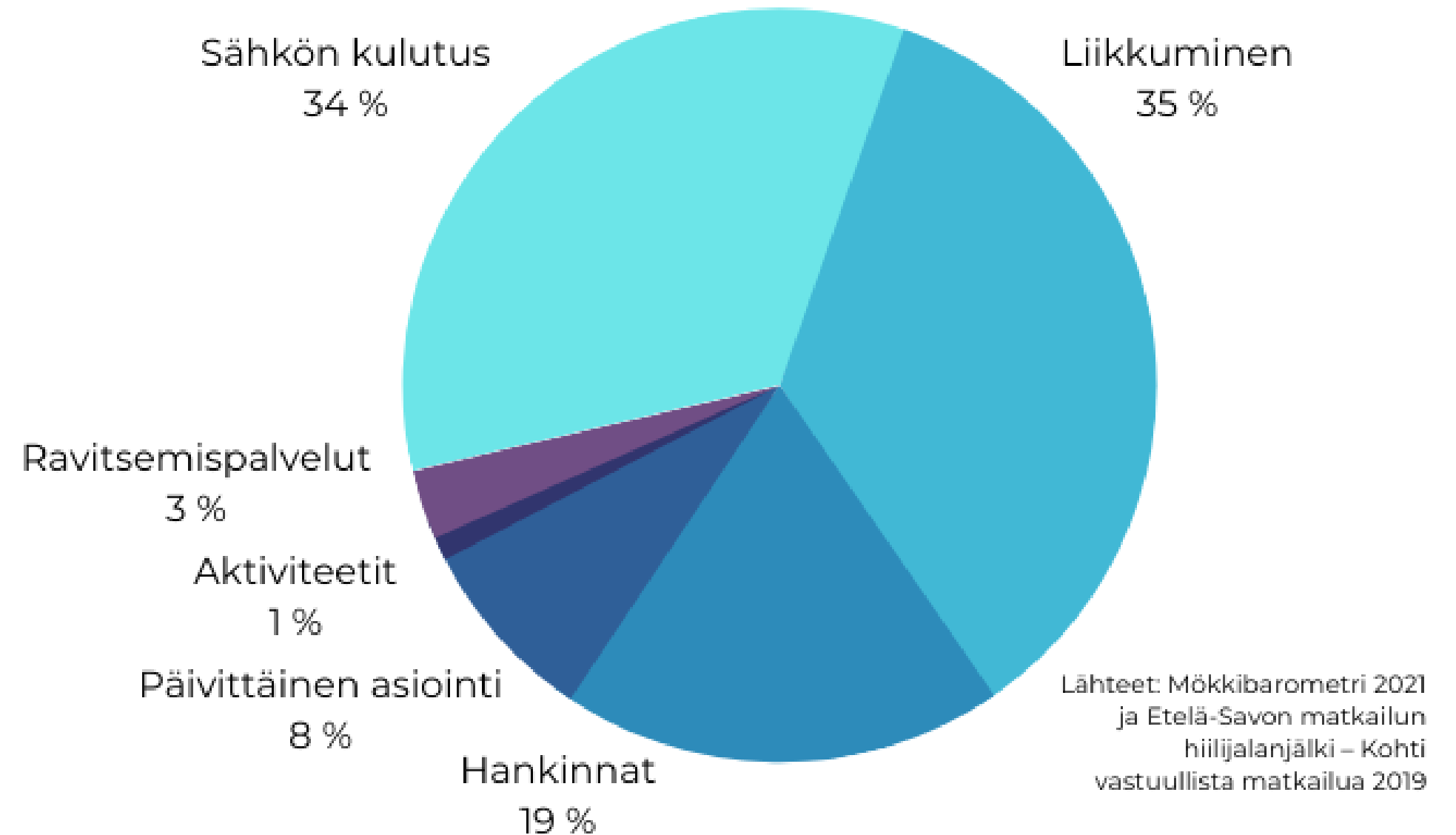
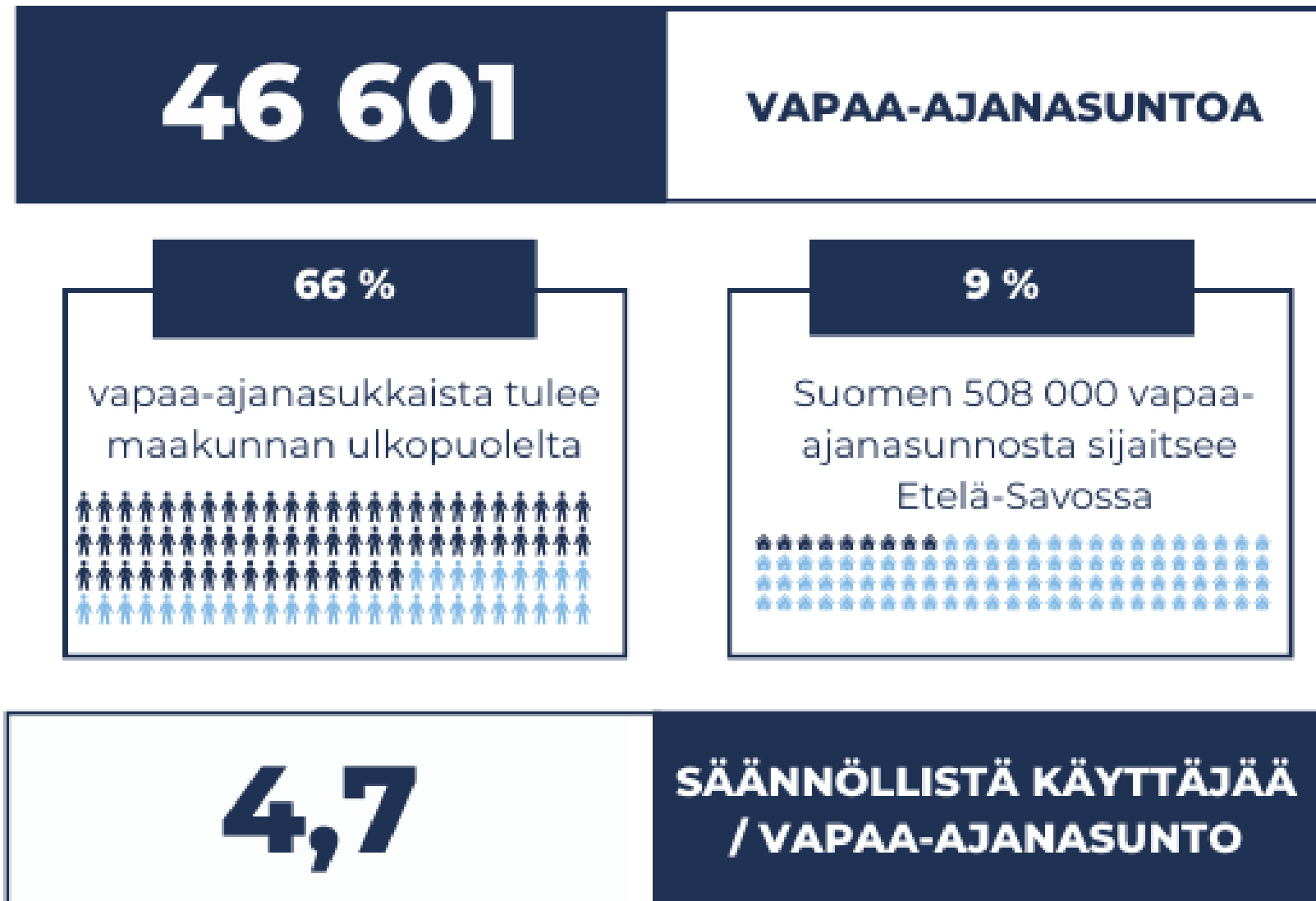
Suurin osa vapaa-ajanasuntojen energiankulutuksesta syntyy lämmityksestä, ja noin 40 %:ssa mökeistä on vähintään peruslämpö päällä talvella. Sähkönkulutus muodostaa noin kolmasosan vapaa-ajan asumisen hiilijalanjäljestä. Vapaa-ajan asuminen on hyvä ottaa huomioon energiatehokkuustoimenpiteiden edistämisessä ja päästöjen vähentämisessä.

Myös liikkumisen valinnoilla ja viipymän pidentämisellä esimerkiksi etätyötä tekemällä voidaan vaikuttaa vapaa-ajan asumisen kokonaishiilijalanjälkeen.

Mökkeilyn hiilijalanjälki 427 kg CO2e

yhtä Etelä-Savon vapaa-ajanasukasta kohden

Elinvoiman lähde

Vapaa-ajan asuminen on Etelä-Savon vahvuus ja keskeinen elinvoiman lähde. Se, että maakunnassa vapaa-ajanasukkaat viettävät aikaa mahdollisimman paljon, on muun muassa sosiaalisen elämän ja aluetalouden kannalta hyvin tärkeää. Haluamme varmistaa vapaa-ajan asumisen tulevaisuutta maakunnassa edistämällä kestävää mökkeilyä. Jokainen vapaa-ajanasukas voi osallistua siihen omaan mökkielämäänsä sopivilla ratkaisuilla.

Ilmastoystävällisemmän vapaa-ajan asumisen toimet ovat tarpeen, jotta voidaan edistää sekä Etelä-Savon vapaa-ajan asumisen tulevaisuutta että valtakunnallisten hiilineutraaliustavoitteiden toteutumista.

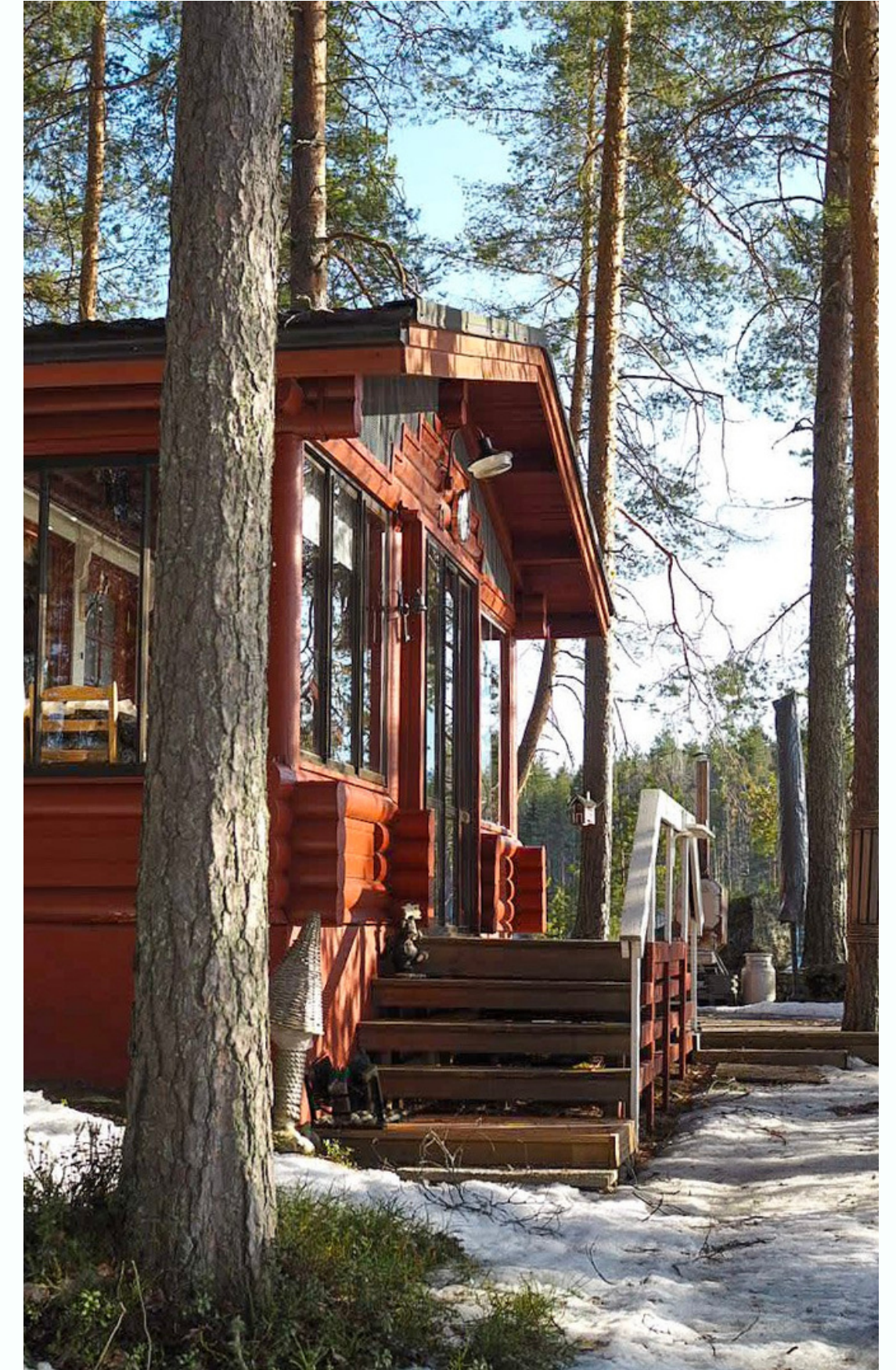

Kyselyn tausta

Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa Etelä-Savon vapaa-ajan asumisen energiankulutuksen, etätyöskentelyn ja liikkumisen nykyistä tilannetta. Vastaamalla tähän kyselyyn vapaa-ajanasukkailla oli mahdollisuus osallistua vapaa-ajan asumisen kehittämiseen Etelä-Savossa, kestävän mökkeilyn maakunnassa.

Hankkeen alussa, syksyllä 2023, tehdyn kyselyn vastaukset auttavat muodostamaan kokonaiskuvaa nykytilasta sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan toimenpiteitä (mm. liityntäpysäköintikokeilu ja etätyö mökkiseudulla). Vuonna 2025, hankkeen lopussa, toteutamme uuden kyselyn, jonka avulla pystymme vertailemaan kehitystä. 49,3 % aloituskyselyn vastaajista oli halukkaita vastaamaan jatkokyselyyn ja jätti yhteystietonsa jo valmiiksi.

Kyselyn toteutti *Laiturilla 3 – vapaa-ajan asumisen energiankulutus ja hiilijalanjälki* -hanke. Hanketta rahoittavat Euroopan aluekehitysrahasto ja Mikkelin seutuvaliokunta, EU-rahoituksen myöntänyt viranomaisena on Etelä-Savon maakuntaliitto. Hanketta hallinnoi Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy.

Kyselyn toteutus

Kysely toteutettiin 25.11.–21.12.2023, ja tekninen toteutus tehtiin Webropol-kyselytyökalulla. Kyselyä markkinoitiin sosiaalisessa mediassa 100 euron budjetilla toteutetulla kohdennetulla mainoskampanjalla, jossa pyydettiin Etelä-Savon vapaa-ajanasukkaita vastaamaan kyselyyn.

Vastauksia saatiin yhteensä 756. Vastausten suuri määrä oli positiivinen yllätys, aihe selvästikin kiinnostaa Etelä-Savon vapaa-ajanasukkaita. 78 % vastaajista osallistui arvontaan, jonka palkintona oli D.O. Saimaa -alkuperämerkin herkkupakkaus.

Kyselyraportti on luettavissa: www.laiturilla.fi/raportit.

A man with a beard and long hair, wearing a light blue t-shirt and dark shorts, is walking on a wooden dock that extends into a calm lake. The sky is a soft, warm orange and pink, indicating sunset. The water is still, reflecting the man and the sky. In the background, a dense forest of evergreen trees stretches across the horizon. On the left side of the dock, there are two folding lounge chairs. On the right side, there is a metal ladder leading up to the dock. The overall atmosphere is peaceful and serene.

2

VAPAA-AJANASUKKAIDEN VASTAUKSET

2.1

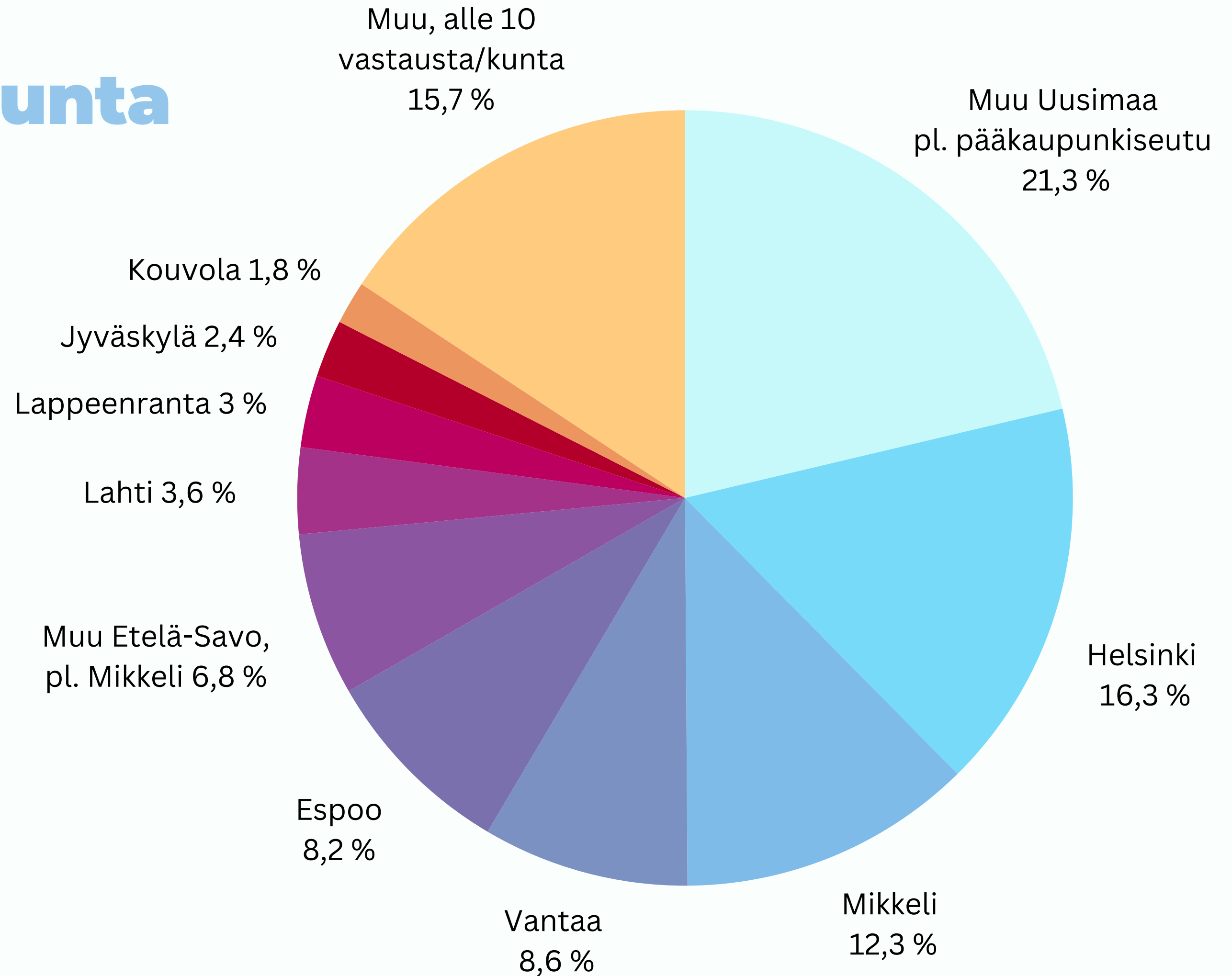
VAPAA-AJANASUKKAIDEN TAUSTATIEDOT

Kotipaikkakunta

TOP 5

- 1 Muu Uusimaa, pl. pk-seutu
- 2 Helsinki
- 3 Mikkeli
- 4 Vantaa
- 5 Espoo

MÖKKI- PAIKKAKUNTA

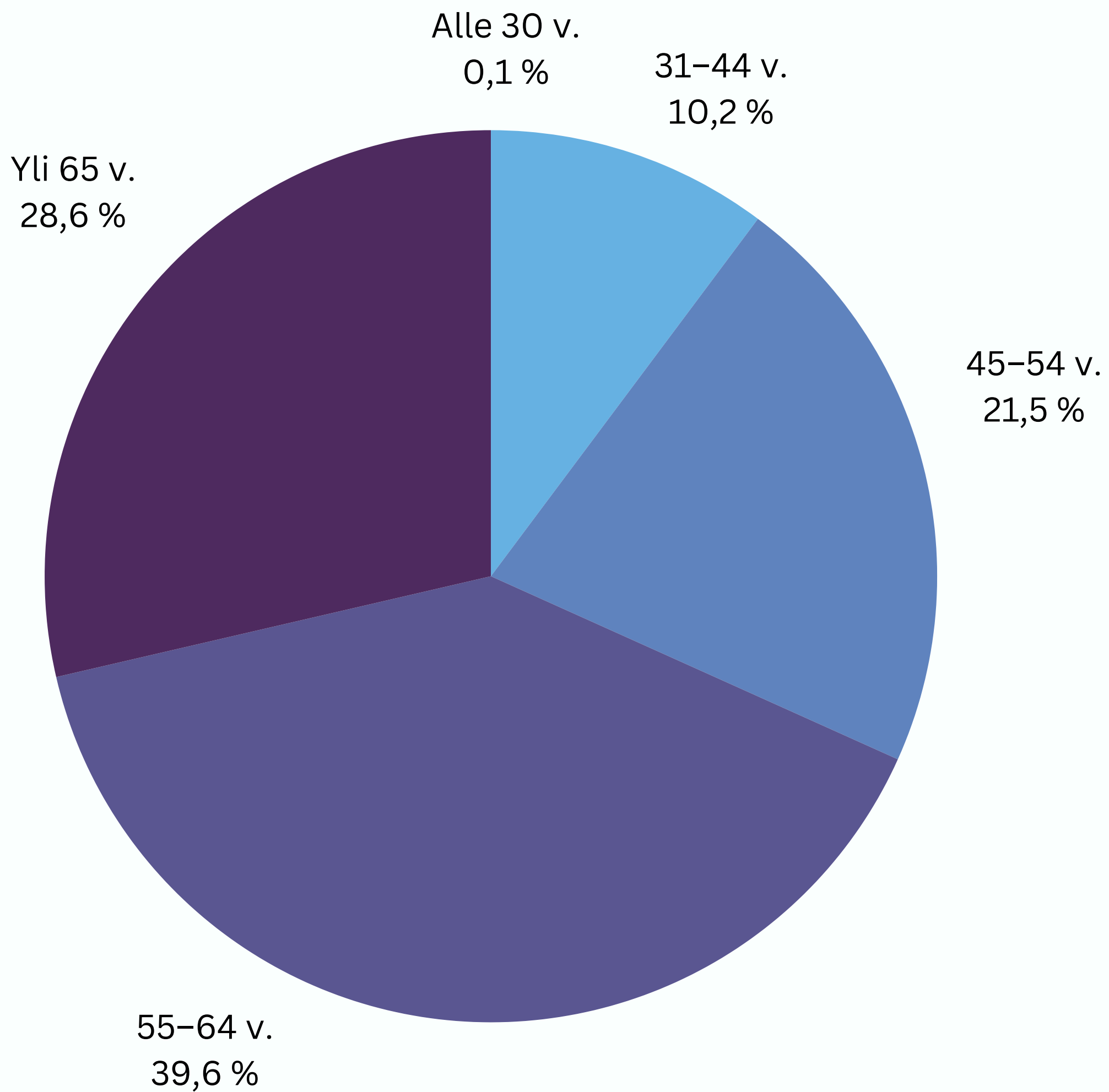

- 1** Mikkelä 25,4 %
- 2** Kangasniemi 17,4 %
- 3** Puumala 14,2 %
- 4** Hirvensalmi 8,2 %
- 5** Mäntyharju, Savonlinna 7,8 %
- 7** Pertunmaa 5,8 %
- 8** Juva 5,3 %
- 9** Rantasalmi 3,4 %
- 10** Sulkava 3 %
- 11** Pieksämäki 1,1 %
- 12** Enonkoski 0,7 %

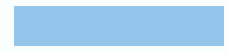
Ikä

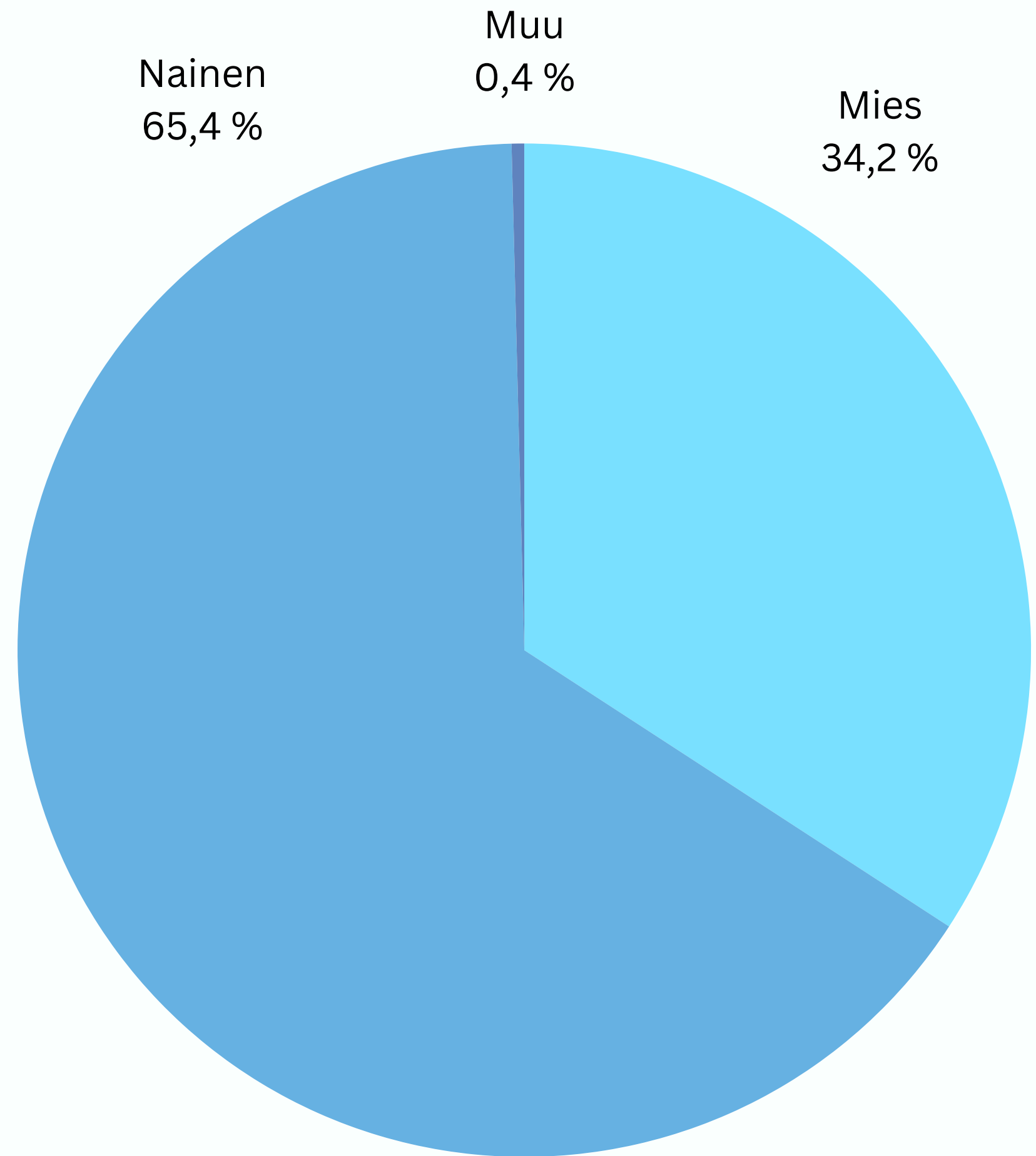
71,4 % eli yli 2/3 vastaajista on työikäisiä. Vajaa kolmannes on eläkeikäisiä.

Sukupuoli

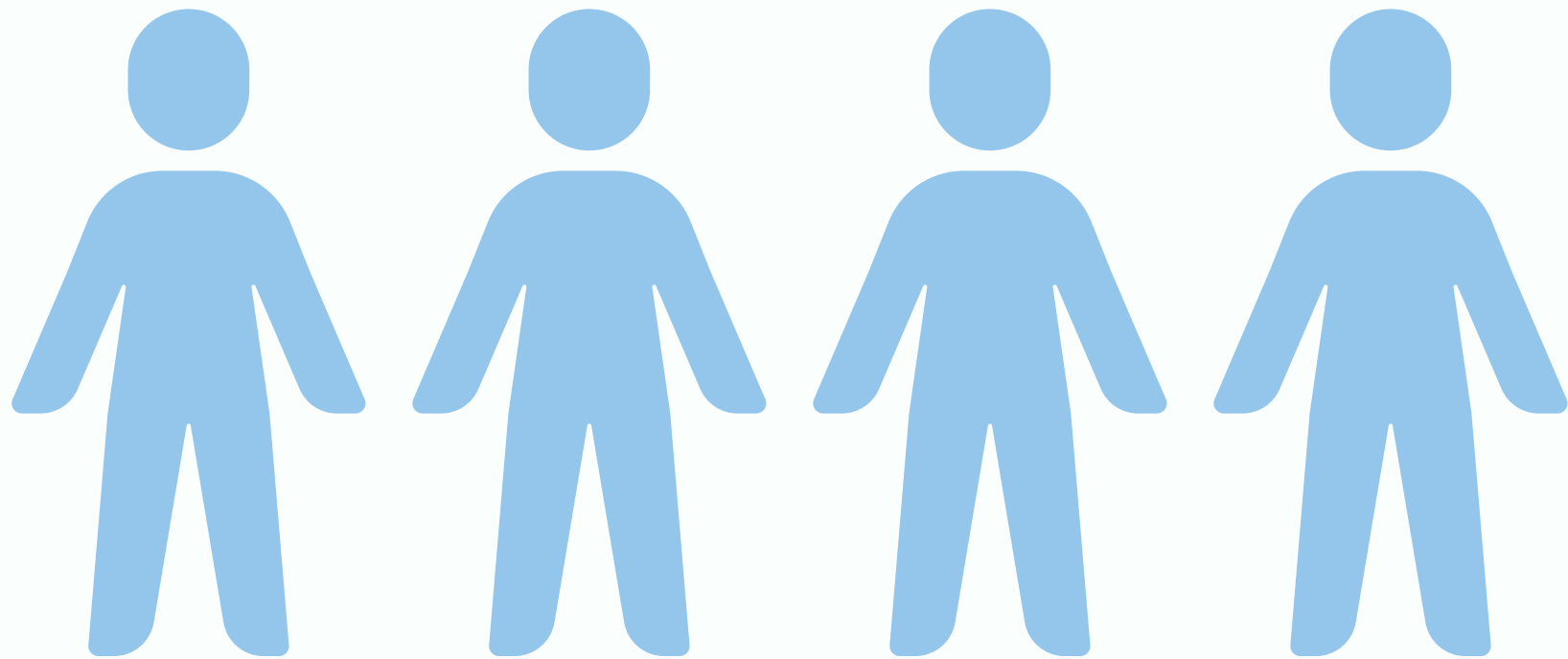
65 % vastaajista on naisia.

Mökkiä käyttää

Mediaani: 4 hlö

Keskiarvo: 12,9 hlö

Samaa mökkiä voivat käyttää useat sukupolvet. Mediaani on 4 henkeä ja keskiarvo 12,9 henkeä vapaa-ajanasuntoa kohden.

Huom: jos keskiarvo ja mediaani poikkeavat selvästi toisistaan, mediaani on yleensä jakauman keskikohtaa paremmin kuvaava luku.

Miten pitkään mökillä viivytään kerrallaan

2-4 päivää

Merkittävin osa vastaajista ilmoitti mökkeilevänsä keskimäärin (pidennettyjä) viikonloppuja.

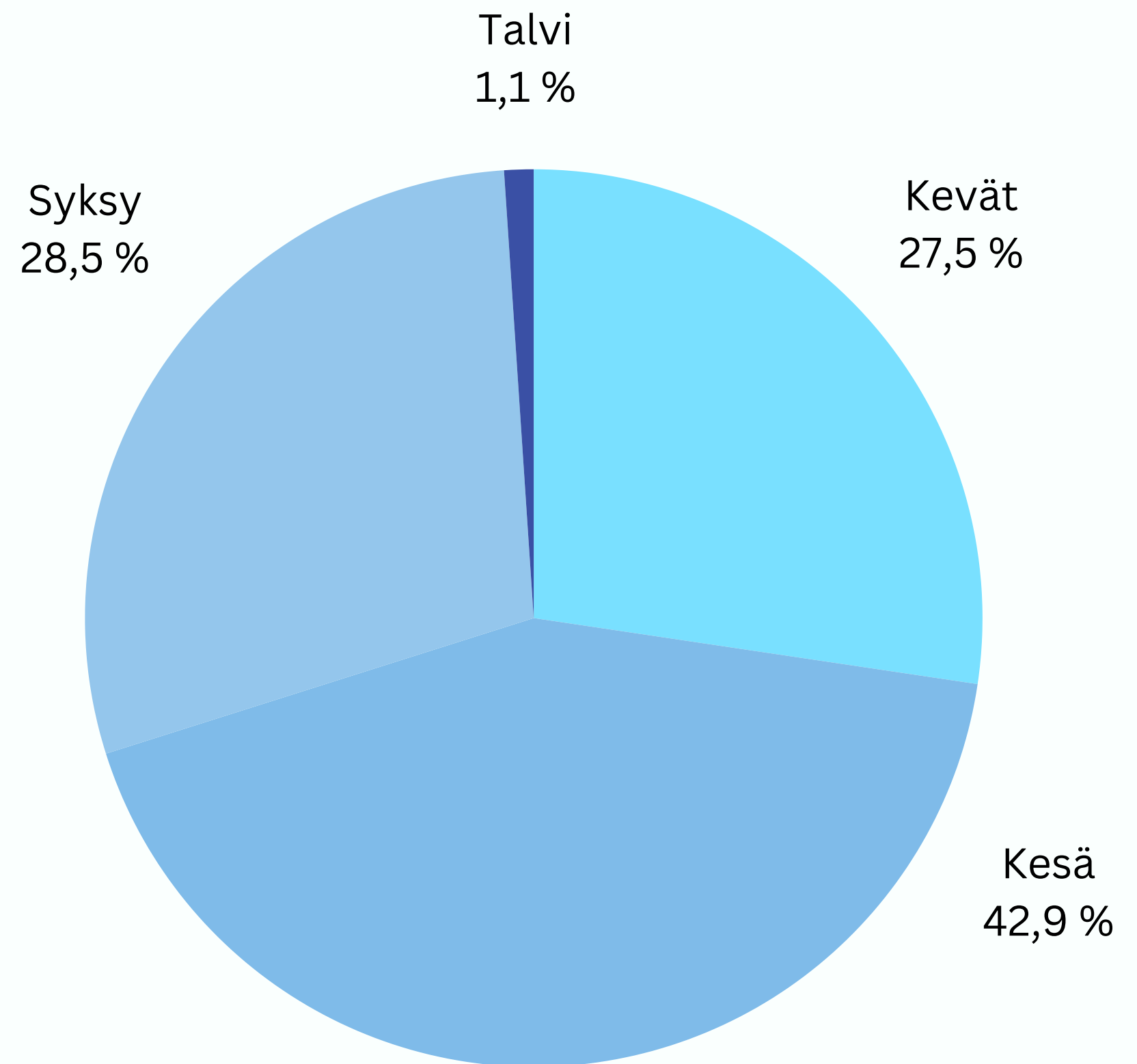
1 viikko

Moni vastaajista mökkeilee noin viikon kerrallaan. Kesälomakaudella mökillä viivytään usein pidempään.

Mihin vuodenaikaan mökkeily painottuu heillä, jotka eivät mökkeile ympärivuotisesti

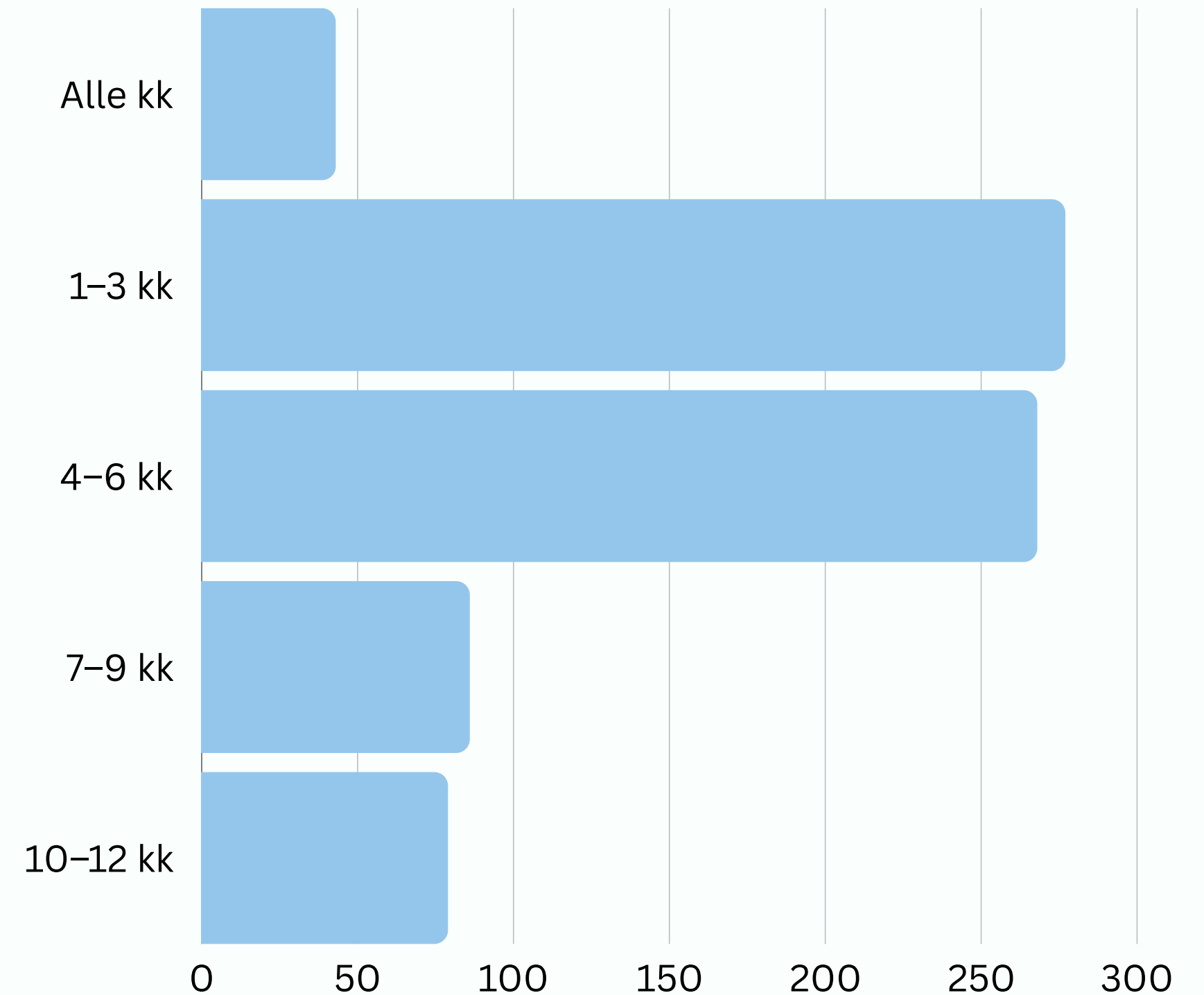

47,8 % vastaajista mökkeilee ympärivuotisesti. Heillä, jotka eivät mökkeile ympärivuotisesti, mökkeily painottuu kesään. Syksyllä ja keväällä mökkeileviä on lähes 1/3 kumpaakin.

Minkä verran mökkiä käytetään vuoden aikana

Suurin osa vastaajista käyttää mökkiä yhteensä 1–3 kk tai 4–6 kk vuodesta. Noin kymmenesosa vastaajista käyttää mökkiä 10–12 kk vuodesta.

A person wearing a dark beanie and hoodie is sitting in a wicker chair, reading a book. The setting is a cozy log cabin with warm wooden walls. A large window on the left shows a snowy landscape with a small boat on the water. A table with a white tablecloth is in front of the person, holding a glass and a lantern. A bed with a patterned blanket is visible in the foreground on the right. The overall atmosphere is warm and inviting.

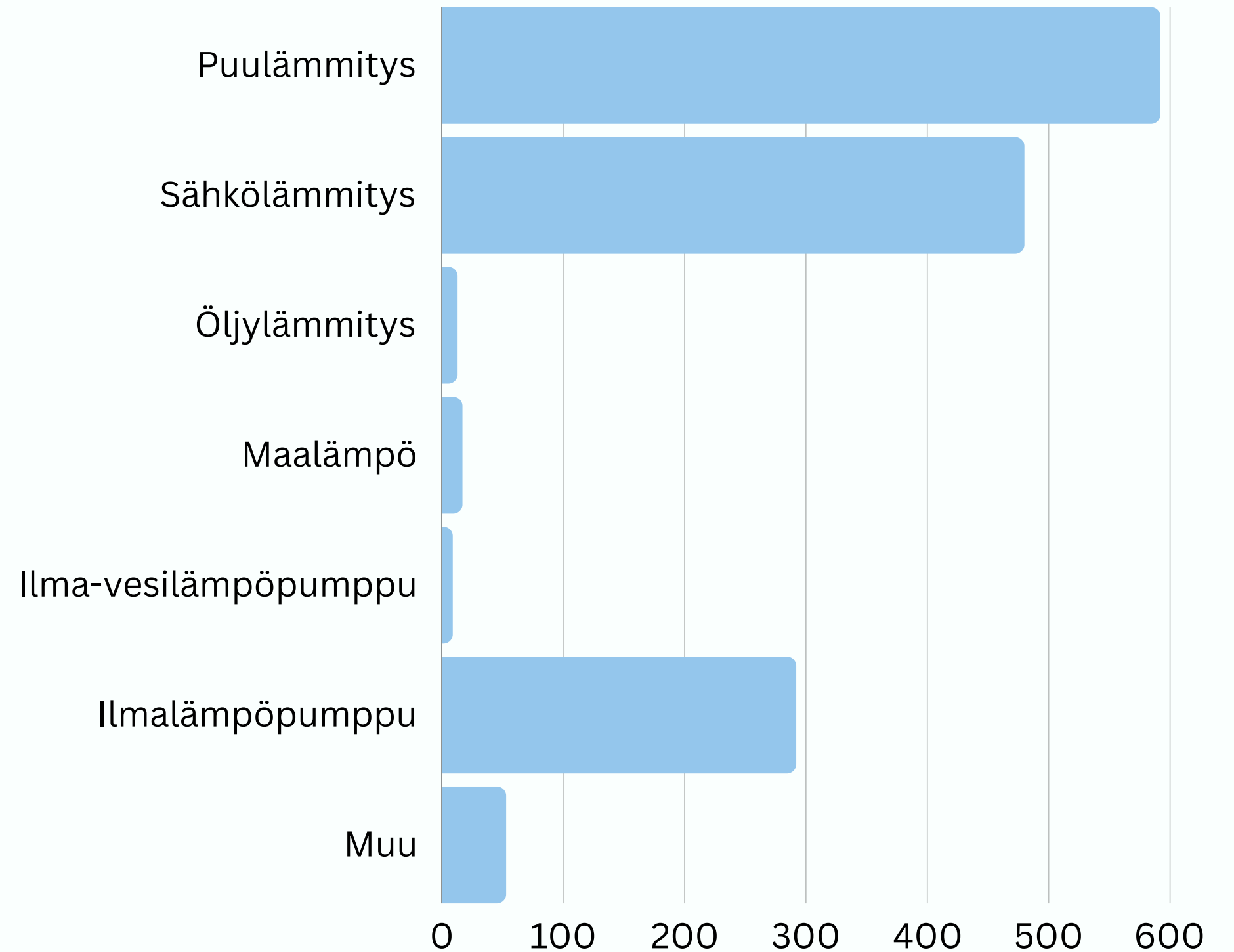
2.2

ENERGIANKULUTUS MÖKILLÄ

Vapaa-ajanasunnon lämmitysmuoto

Puulämmitys on käytetyin lämmitysmuoto vapaa-ajanasunnolla.

Lähes yhtä suosittua on sähkölämmitys, jota usein tuetaan puulämmityksellä tai ilmalämpöpumpulla.

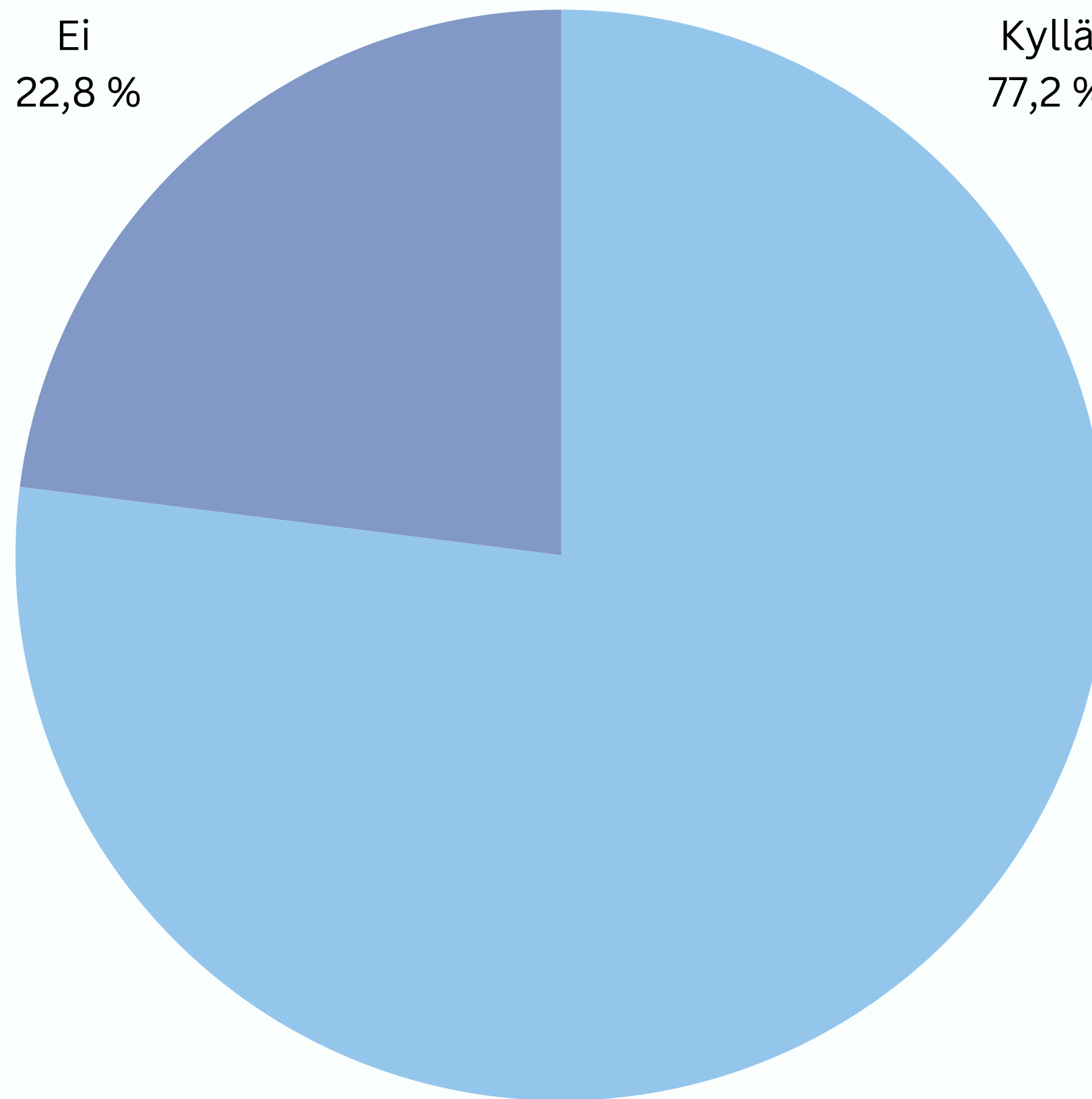
Kiinnitetäänkö huomiota vapaa- ajanasunnon energiankulutukseen

Yli 3/4 vastaajista kiinnittää
huomiota vapaa-ajanasunnon
energiankulutukseen.

Ei
22,8 %

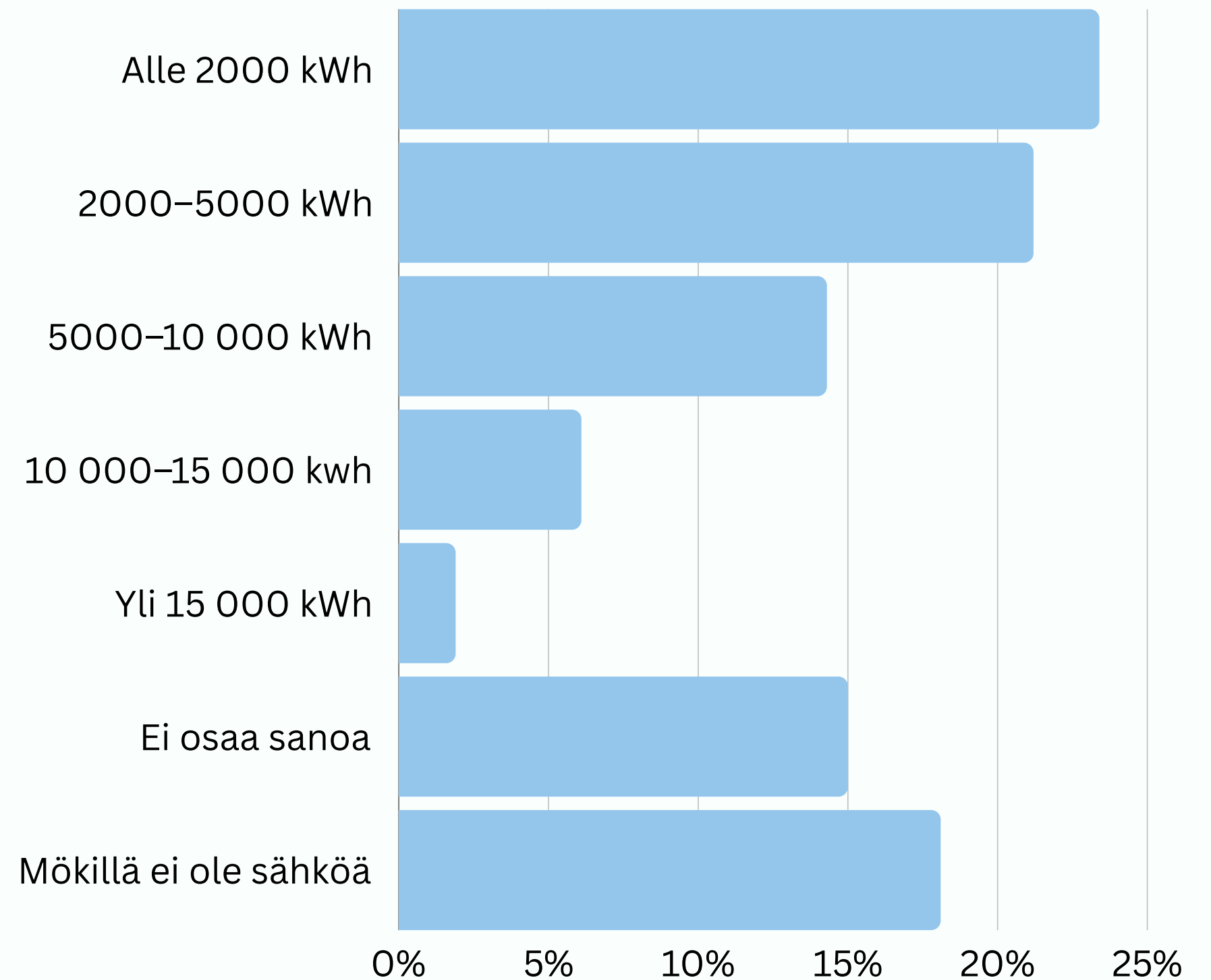
Kyllä
77,2 %

Vapaa-ajanasunnon sähkönkulutus

Vapaa-ajanasuntojen sähkönkulutus on lähes 25 %:lla mökeistä alle 2000 kWh. 18 %:lla mökeistä ei ole sähköjä ollenkaan.

Sähkönkulutuksen perusteella on nähtävissä, että yli viidesosalla (22,3 %) mökeistä vietetään aikaa ympäri vuoden.

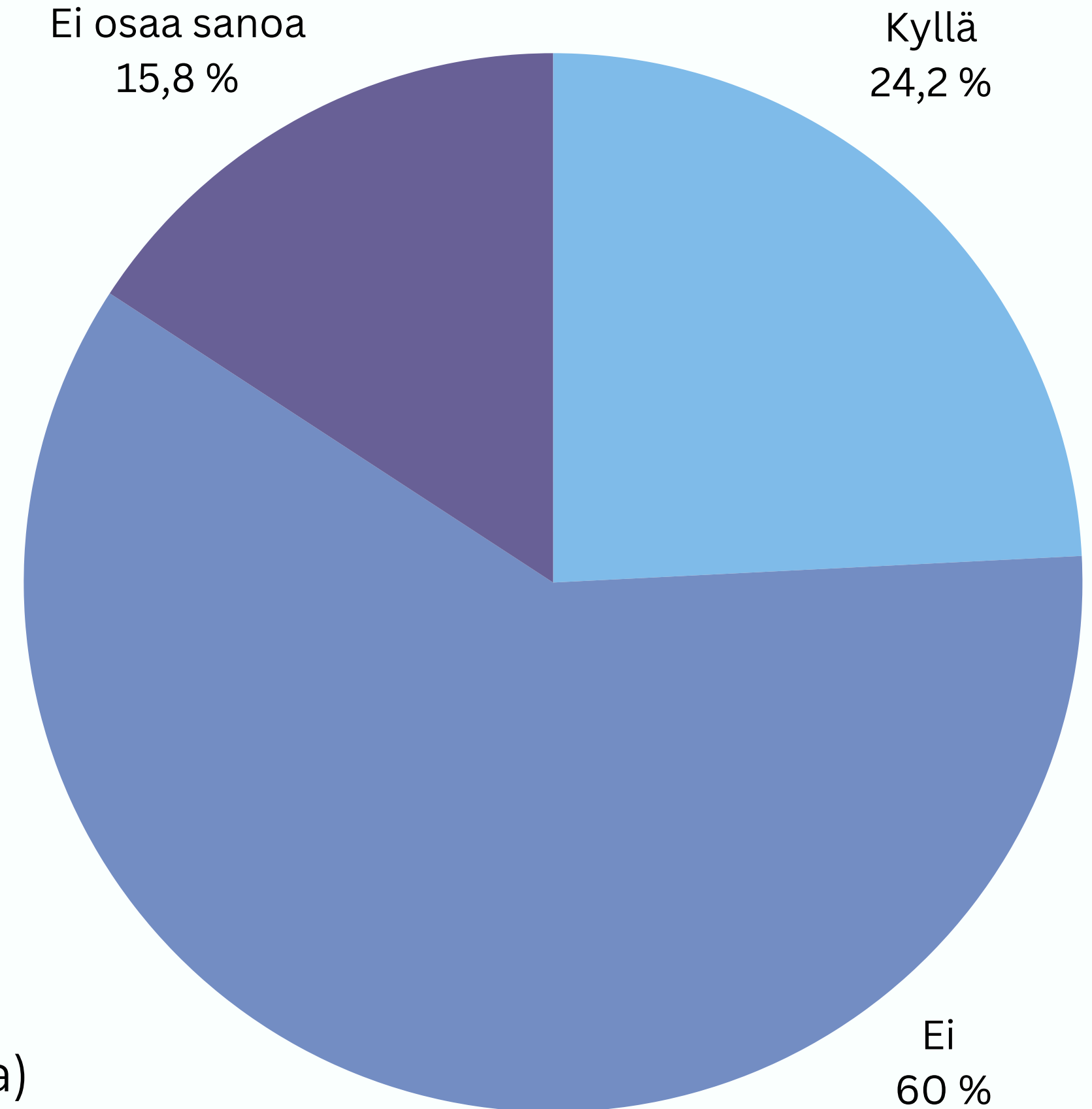

Uusiutuvan energian käyttö vapaa-ajanasunnolla

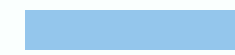
Lähes neljäsosa käyttää uusiutuvaa energiaa vapaa-ajanasunnolla.

Lähes puolet 'kyllä' vastanneista käyttää aurinkoenergiaa vapaa-ajanasunnolla. Vastaajista 1/4 käyttää tuulisähköä ja 1/4 vesisähköä.

35 % vastaajista olisi kiinnostunut käyttämään uusiutuvaa energiaa (erityisesti aurinkoenergiaa) vapaa-ajanasunnolla.

Aurinkopaneelit vapaa-ajanasunnolla

Neljäsosalla vapaa-ajanasunnoista on käytössä vain aurinkosähköjärjestelmä (off-grid) ja lähes 16 %:lla mökeistä aurinkopaneelit ovat täydentämässä verkkosähköä.

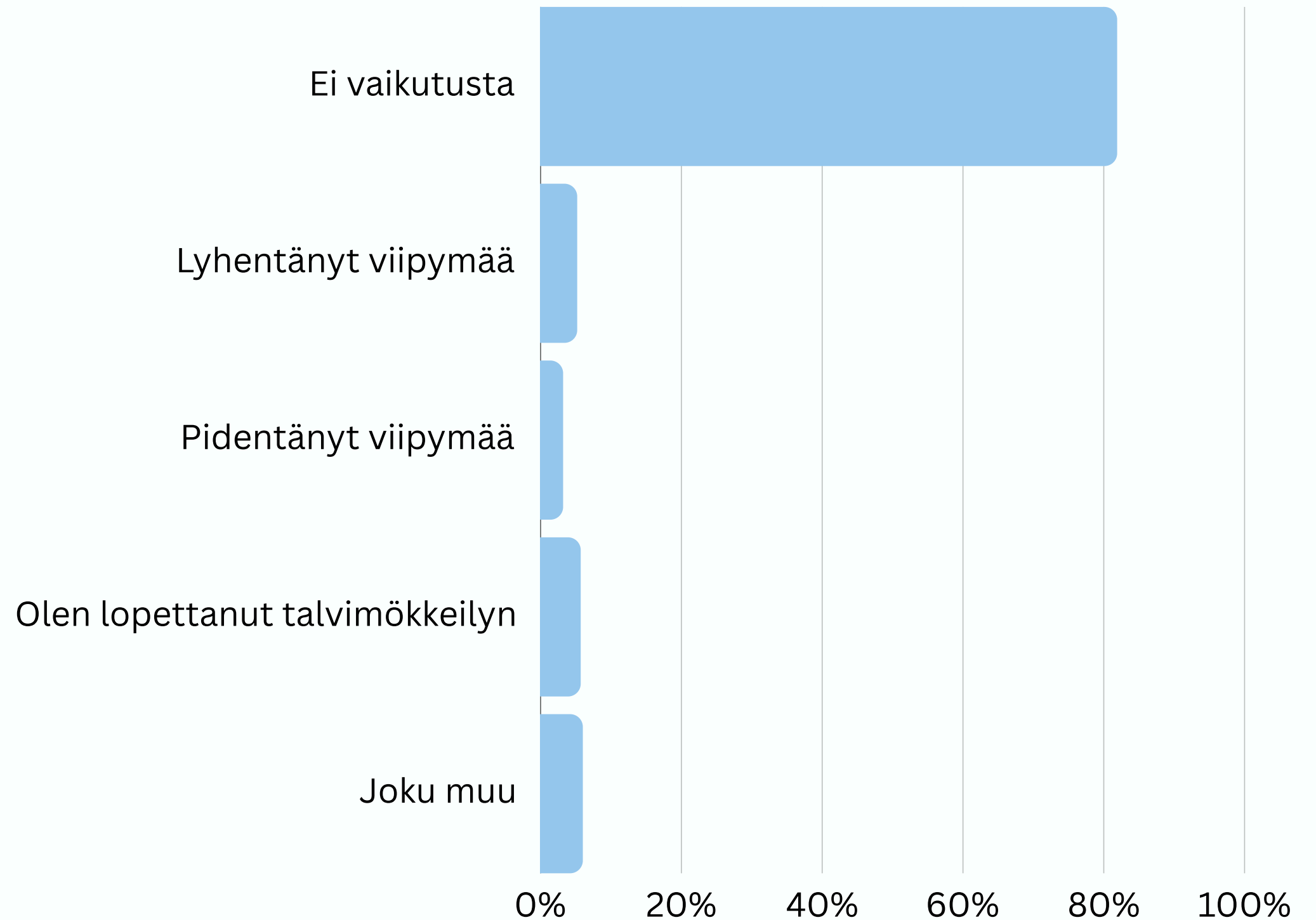
39 % vastaajista, joilla ei ole aurinkopaneeleita, olisi kiinnostunut niistä. Potentiaalia aurinkopaneelien käyttöön olisi siis laajemminkin.

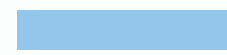
Sähkön hinnan vaikutus mökillä vietettyyn aikaan

Sähkön hinta ei vastausten mukaan (81,9 %) ainakaan vielä vaikuta mökillä vietettyyn aikaan.

Energiaremonttien tilanne

87 % vastaajista ei ole tehnyt energiaremonttia mökillä hiljattain.

8,5 % vastaajista suunnittelee lähiaikoina energiaremonttia vapaa-ajanasunnolle.

Mitä energiatehokkuutta parantavia toimia aiotaan seuraavaksi tehdä vapaa-ajanasunnolla 1/3

“Aurinkopaneelien hankinta.”

”Lämpöpattereiden vaihto uusiin energiatehokkaampiin.”

“Ilmalämpöpumpun hankkiminen keväällä.”

“Olen seurannut säännöllisesti sähköntuottoa paneeleista sekä bensiinin kulutusta akkujen latauksiin. Nyt tiedän paljonko sähköä mikäkin laite kuluttaa ja säätelen esim valaistusta jatkossa käyttämällä vain niitä vähiten sähköä kuluttavia valaisimia. Talveksi vähennän elektroniikan käyttöä”

“Lisäeristäminen ja ovi/ikkunaremontti.”

“Vaikea kuvitella energiatehokkuuden lisäämistä enempää.”

“Lattioiden alle lisää villaa.”

Avoimia vastauksia tuli lähes 300.

Vastauksissa toistuivat erityisesti tiivistäminen, lisäeristäminen, ilmalämpöpumppu ja aurinkosähköön liittyvät ratkaisut.

Teimme myös huomion, että moni vastaaja mielsi energiatehokkuuden edistämisen vain sähköllisten ja/tai vesijohdollisten mökkien asiaksi. Energia-asioita voi kuitenkin huomioida myös sähköttömällä puulämmitteisellä kantovesimökillä.

Mitä energiatehokkuutta parantavia toimia aiotaan seuraavaksi tehdä vapaa-ajanasunnolla 2/3

“Kaikki on tehty, mutta on laskettava, olisiko järkevää ottaa aurinkosähkö mukaan. Runsas puusto tontilla estää tehokkaan aurinkoenergian keräämisen.”

“Ulko-oven vaihto. Sisäovien tiivistäminen.”

“Takan uusiminen.”

“Kulutus on sen verran pientä, ettei kannata. Leivinuuni lämmittää torpan.”

“Yläpohjan lisäeristystä ja uudet ovet.”

“Mahdollisesti tehokkaammat akut aurinkokeräimille.”

“Mökki on uusi ja energiatehokas!”

Mitä energiatehokkuutta parantavia toimia aiotaan seuraavaksi tehdä vapaa-ajanasunnolla 3/3

“Vapaa-ajan asunto on uudehko (alle 5 v vanha) joten jo rakennusvaiheessa huomioitu energiatehokkaat ratkaisut, en koe tarvetta siis remontoida. Seuraavaksi selvitän kuinka voin lisätä ilmalämpöpumpun aurinkosähkösystemiini.”

“Mahdollisesti uusia aurinkoenergiajärjestelmän akut.”

“Tuulivoima kiinnostaa nyt erityisesti, kun kiinteistö on kokonaan energian käytön suhteen etäohjattavaa ja suureksi osaksi automatisoitua.”

“Uusimme keittiön ja kylpyhuoneen kaikki kodinkoneet, suljimme kylpyhuoneesta tarpeettoman ulko-oven terassille ja oviaukko korvattiin seinällä. Sähkönkulutus laski, koska uudet energiatehokkaat kodinkoneet samoin kylpyhuoneen lattialämmitys ei kuluta enää niin paljon, koska aiemmin ovesta veti. Nyt tilalla umpiseinä.”

“Ei ole paljon parannettavaa. Ei juoksevaa, lämmintä vettä. Sauna lämpiää puilla. Ei sähköpattereita.”

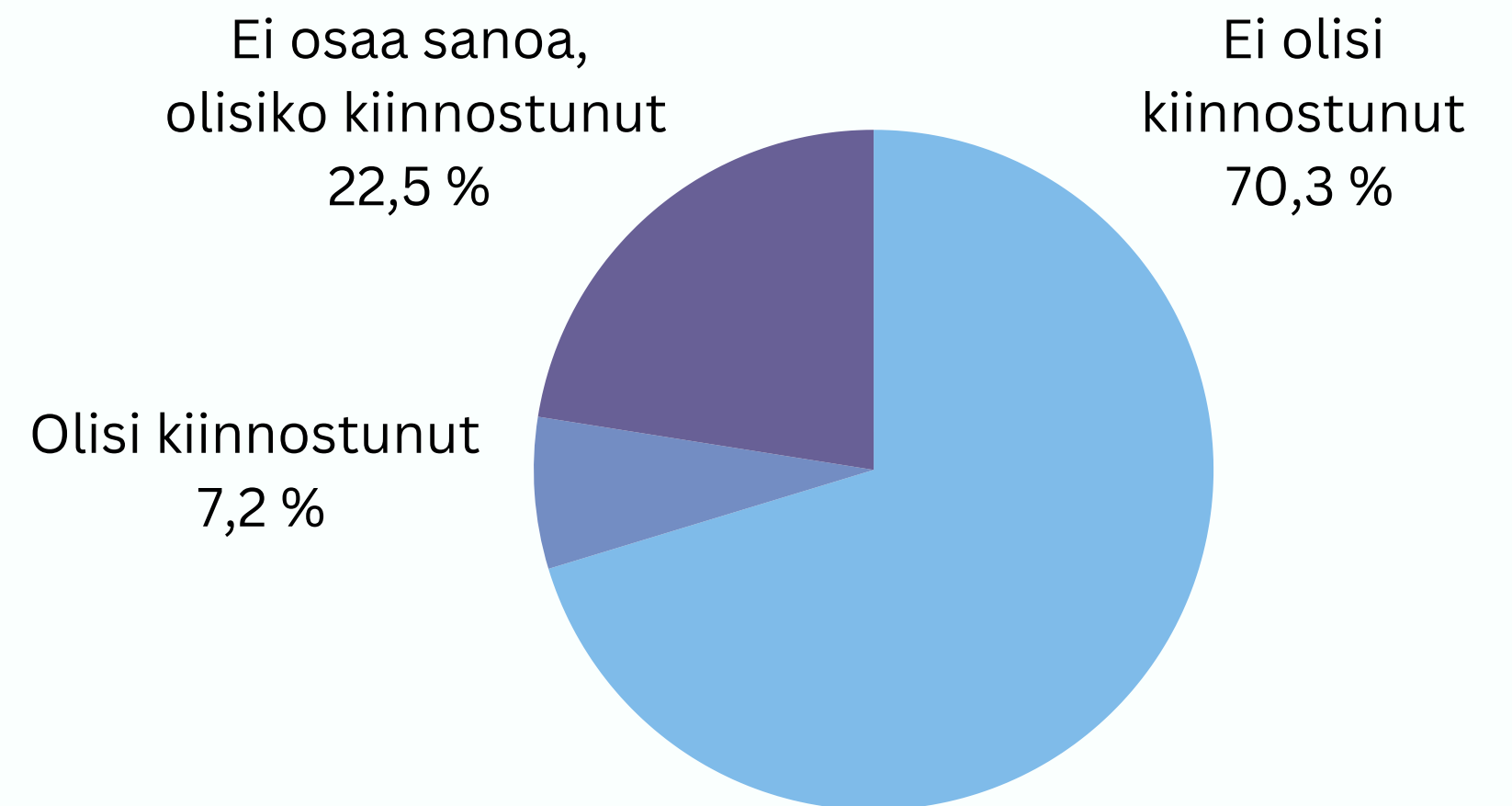
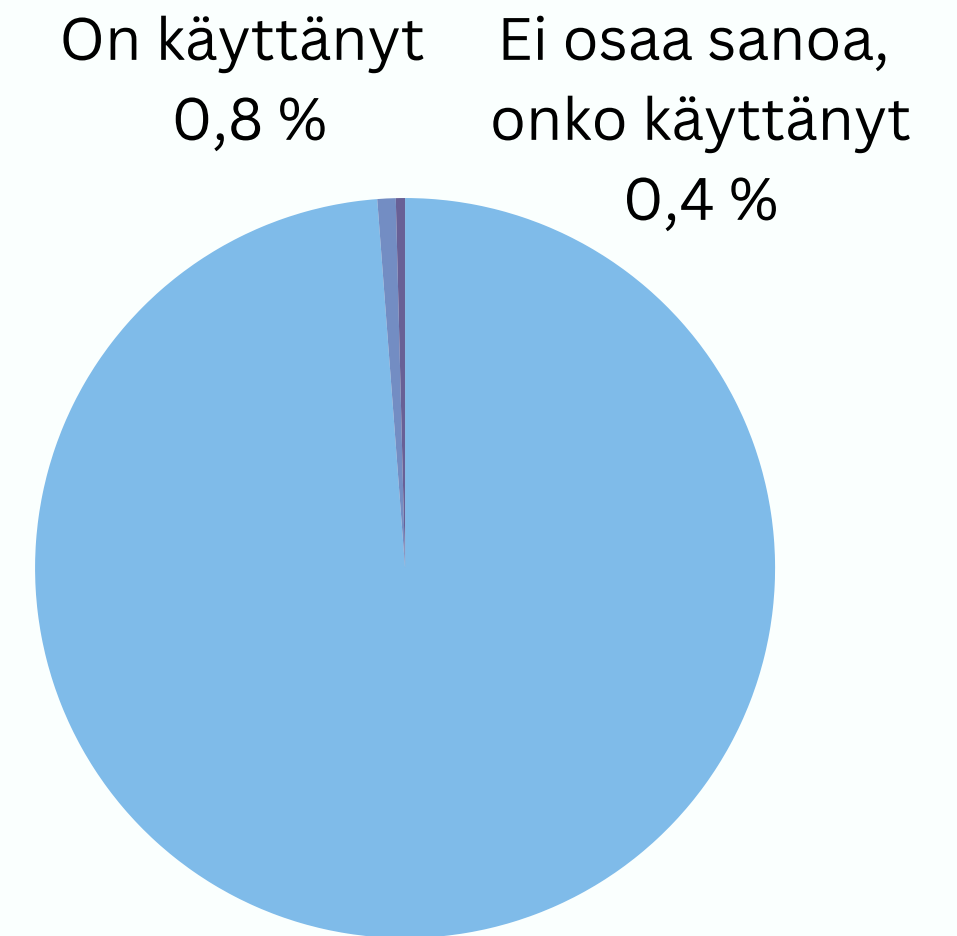
Energianeuvonnan käyttö mökillä

0,8 % vastaajista on käyttänyt energianeuvontaa.

7,2 % olisi kiinnostunut käyttämään energianeuvontaa.

22,5 % vastaajista ei ollut varma kiinnostuksesta, mutta potentiaalia olisi energianeuvonnan asiakkaiksi (viestinnällä on tässä iso merkitys).

Mistä energiankulutukseen ja/tai energiansäästöön liittyvästä asiasta olisi kiinnostunut 1/2

“Haluaisin säästää sähkön siirtohinnoista, joka on törkeä.”

“Aurinkosähkö ja tuulivoima ratkaisut yms.”

“Pattereiden vaihdosta etäkäyttöisiin.”

“Sähköjärjestelmän automaatio ja etäohjaus.”

“Energiansäästöremontin hankintaan ja kilpailuttamiseen liittyvät neuvot kiinnostavat. Erityisesti paikallisten yrittäjien käyttö kiinnostaa.”

“Meillä on uusi mökki ja lämmitys lähinnä puilla. Ei tällä hetkellä kiinnostusta lisäenergiasäästöön.”

“Sähköauton lataus.”

“Energiaa kuluu niin vähän, että ei anna aiheutta.”

Mistä energiankulutukseen ja/tai energiansäästöön liittyvästä asiasta olisi kiinnostunut 2/2

“Jos haluaa talviasuttavaksi mökin, mitä kannattaa tehdä.”

“En ole kokenut energiankulutusta ongelmaksi, mutta sähköenergian kiinteät maksut ovat ongelma. On mahdollista että lähitulevaisuudessa siirrymme kokonaan puulämmitykseen ja irtisanomme sähköliittymän.”

“Modernit keinot parantamassa sähkön käytön tehokkuutta.”

“Tulevaisuudessa sähköautojen yleistyessä pitäisi kaikei pohtia sellaisenkin lataamista sähköttömällä mökillä. Aion kuitenkin sinnitellä polttomoottoriautolla mahdollisimman pitkään.”

“Aurinkopaneelit tai maalämpö.”

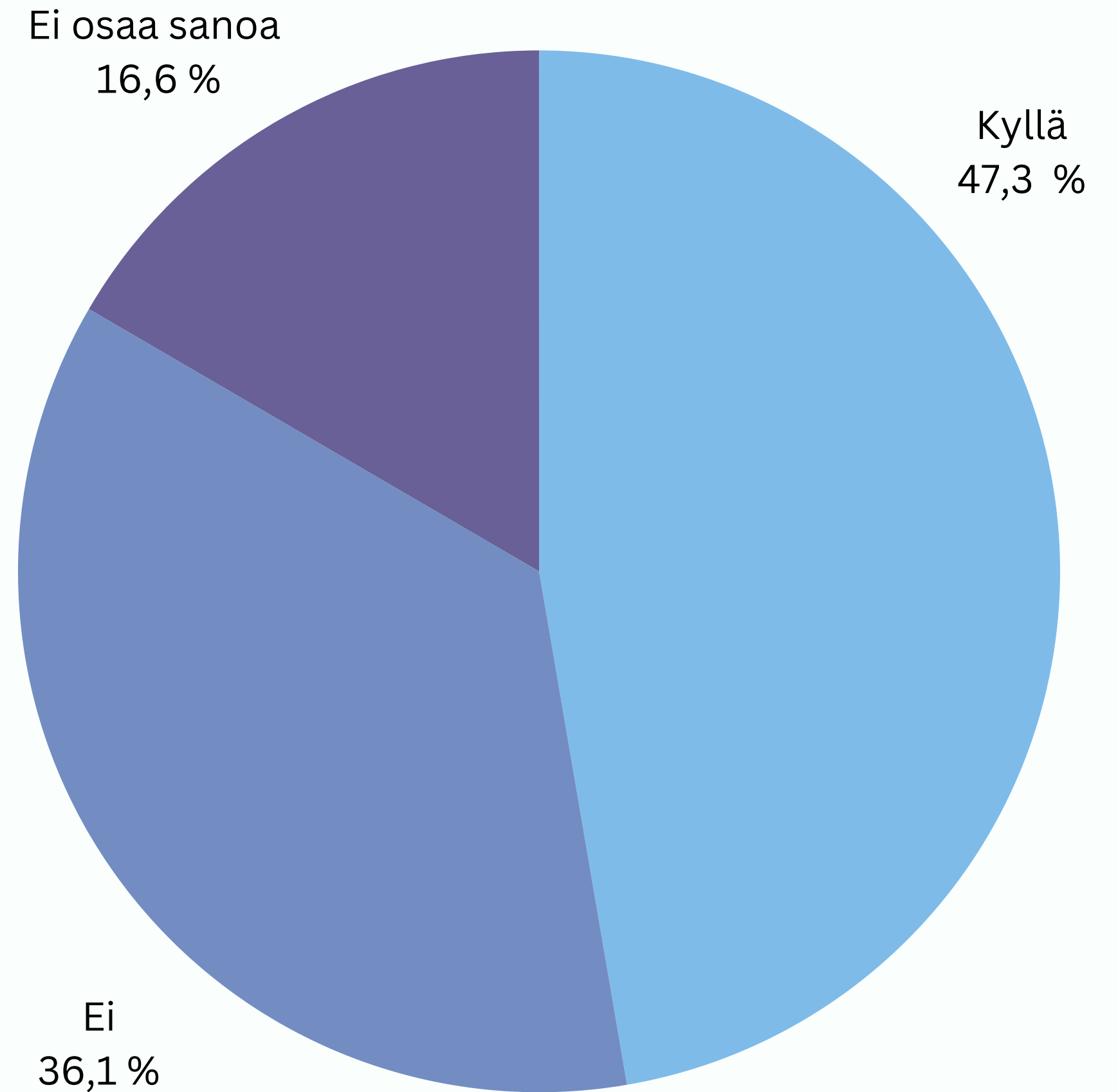
“Älykästä ohjausta.”

“Tavoitteena on ollut ja on olla mahdollisimman omavarainen mahdollisimman halvalla.”

Kiinnostaako vapaa-ajan asumisen hiilijalanjälki

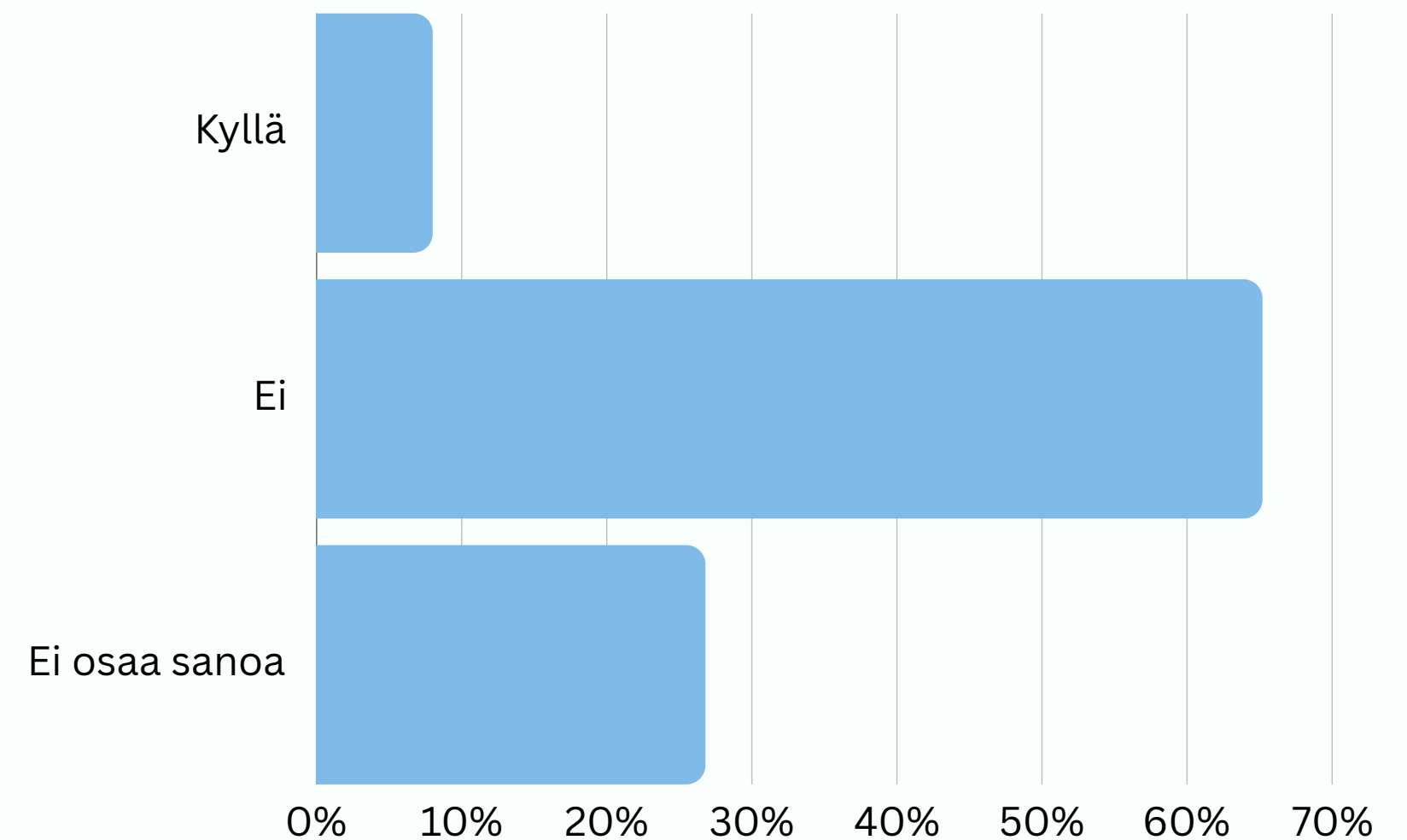
Lähes puolta vastaajista kiinnostaa vapaa-ajan asumisen hiilijalanjälki.

40,7 % vastaajista haluaisi pienentää vapaa-ajan asumisen hiilijalanjälkeä. Vain kolmannes ei halua pienentää vapaa-ajan asumisen hiilijalanjälkeä.

Kaipaako lisätietoa vapaa-ajan asumisen hiilijalanjäljestä

8 % vastaajista kaipaa lisätietoa hiilijalanjäljestä. Lisätietoa toivotaan joukkoliikenteestä, ympäristöä mahdollisimman vähän kuluttavasta autoilusta, sähköauton latausmahdollisuuksista, kierrättämisestä, täsmäneuvontaa, hiilijalanjälkilaskureita ja mahdollisuutta seurata oman vapaa-ajan asumisen hiilijalanjälkeä.

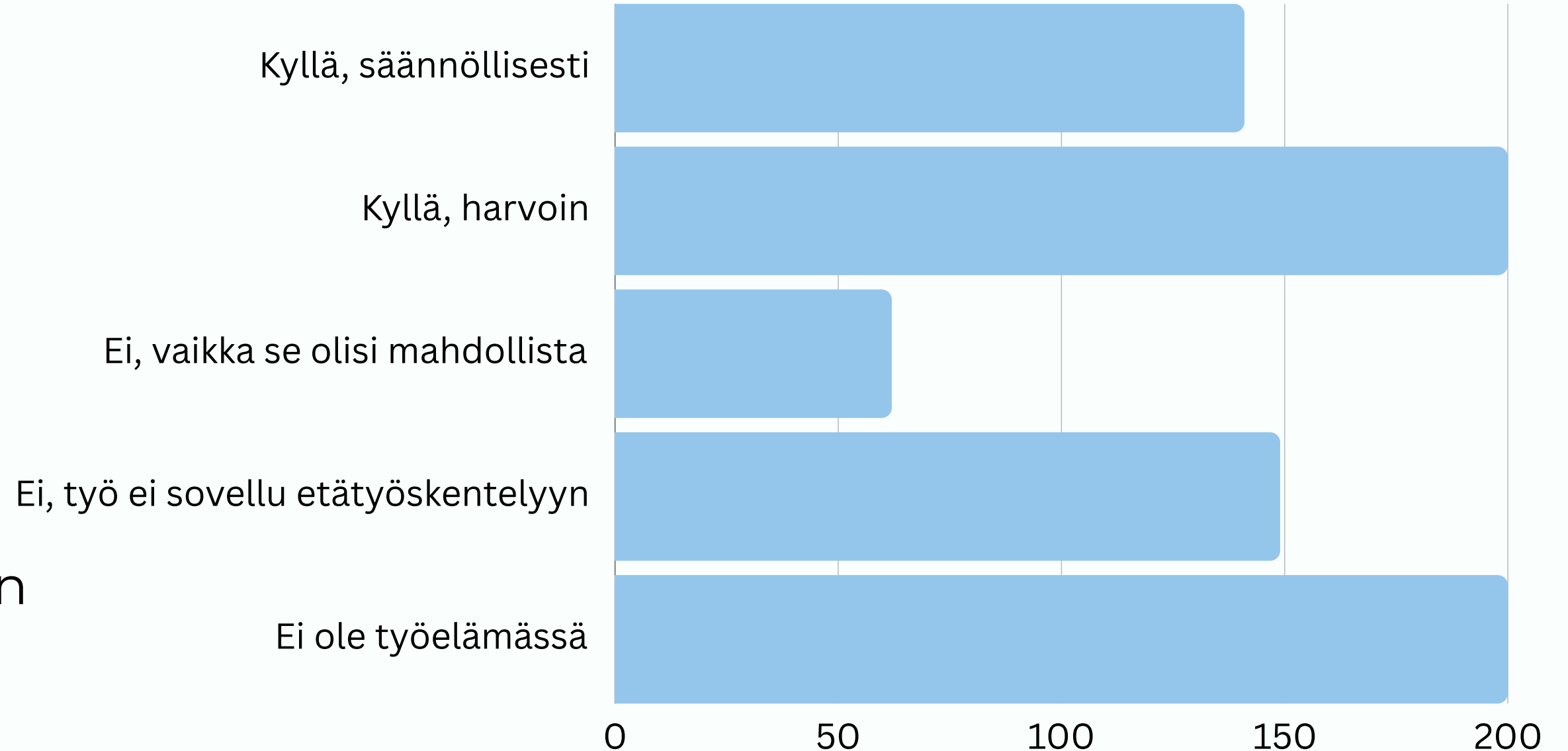
2.3

ETÄTYÖ MÖKILLÄ JA MÖKKISEUDULLA

Etätyöskentely mökillä

44 % vastaajista tekee etätöitä mökillä. Vain 8 % heistä, joille etätyöskentely olisi mahdollista, ei tee etätöitä mökillä.

2,9 % vastaajista ilmoitti käyttäneensä mökkiseudun tai -kunnan etätyötiloja.

Millaisia lisäpalveluita toivotaan tukemaan etätyöskentelyä mökillä tai mökkikunnassa

- **Paremmat ja luotettavammät internetyhteydet nousivat kaikista selkeimpänä ja yleisimpänä toiveena. Haasteena mökillä esimerkiksi Teams-palaverien kohdalla ovat riittävät ja luotettavat yhdeydet. Yksi tärkeimmistä etätyöskentelyn edellytyksistä mökillä on toimiva internetyhteys.**
- Sujuvat 4G/5G mobiiliverkot. Huoli 3G-verkon poistumisesta on kova.
- Luotettava, katkeamaton sähkö. Sähköliittymän vetäminen mökille kohtuuhintaan.
- Joustavia rakennusmääräyksiä etätyötilojen rakentamiseen mökille.
- Julkisesti saatavilla olevia etätyö- ja kokoustiloja ja palaverikoppeja: ilmaisia tai edullisia, yhteisöllisiä, helppo varausmahdollisuus, tietoturvallisuus.
- Erilaisia palveluita: sähköauton teholatauspisteet, pesulapalvelut, lounaskuljetus mökille, pidemmät lounasajat ravintoloihin, tulostus- ja skannauspalvelut, lääkäripalvelut, tavaroiden lainauspiste (esim. kotiin unohtuneen laturin tilalle voisi lainata mökille kunnan tavaralainauksesta laturin eikä tarvitsisi ajaa sitä varten kotiin), julkinen kulkuyhteys kauppaan.

An aerial photograph showing a paved road that runs parallel to two large bodies of water. The water on the left is a lighter, milky blue, while the water on the right is a deeper, darker blue. The road is flanked by a dense line of trees, some of which have turned yellow, suggesting an autumn setting. A small dark car is visible on the road, moving away from the viewer. The overall scene is bright and scenic.

2.4

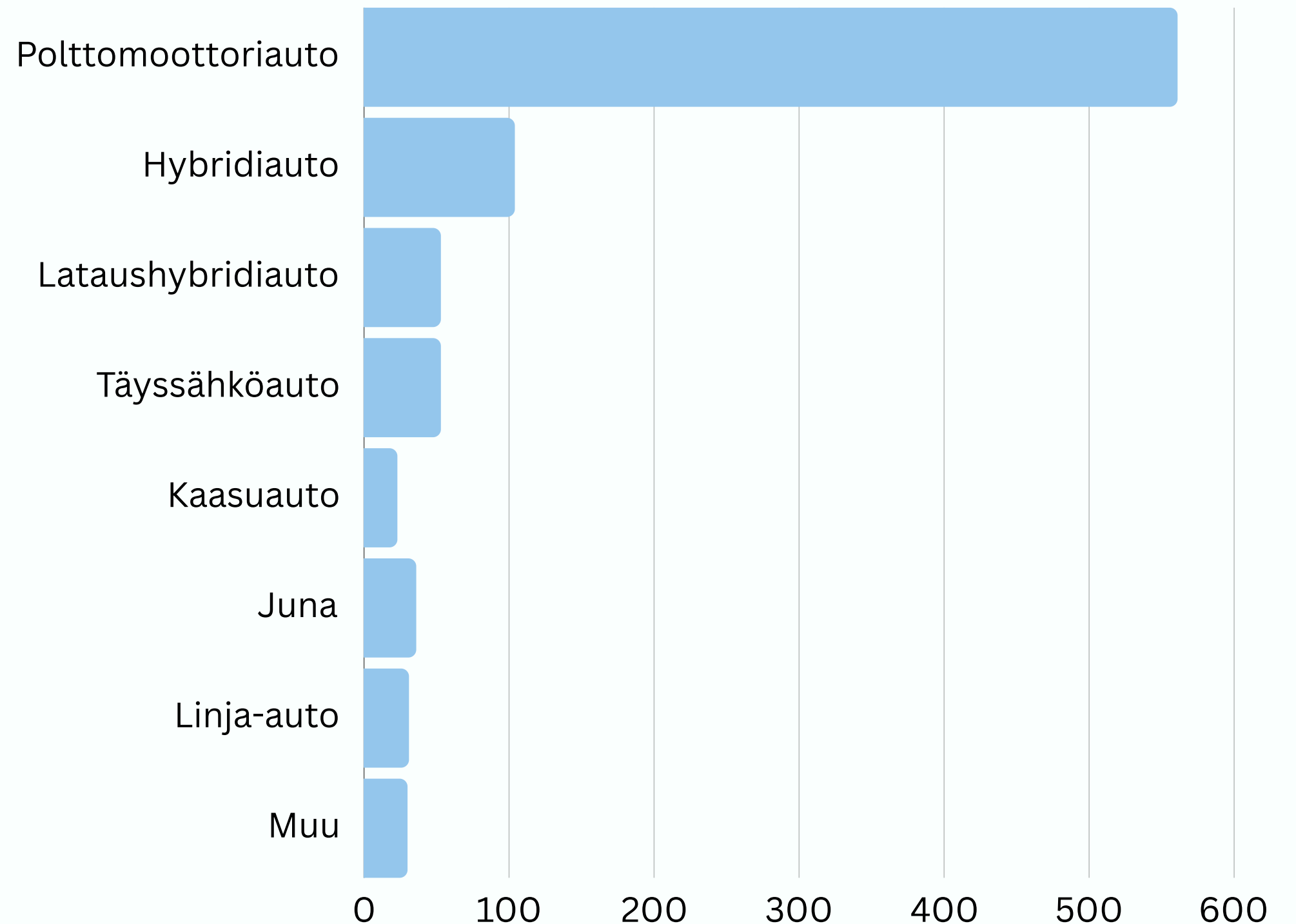
LIKKUMINEN MÖKILLE JA MÖKKISEUDULLA

Millä mökille liikutaan

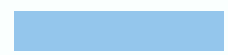
Polttomoottoriauto on ylivoimaisesti yleisin kulkuväline liikkua mökille.

Vastaajista hieman yli 200 liikkuu sähköistetyillä autoilla (hybridit ja täyssähköauto). Tämä osuus varmasti kasvaa tulevaisuudessa.

Kohdassa 'Muu' toistui vastauksissa vene, moottori- tai polkupyörä.

Mökkimatkojen määrä vuodessa

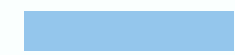
10 mökkimatkaa touko-elokuussa

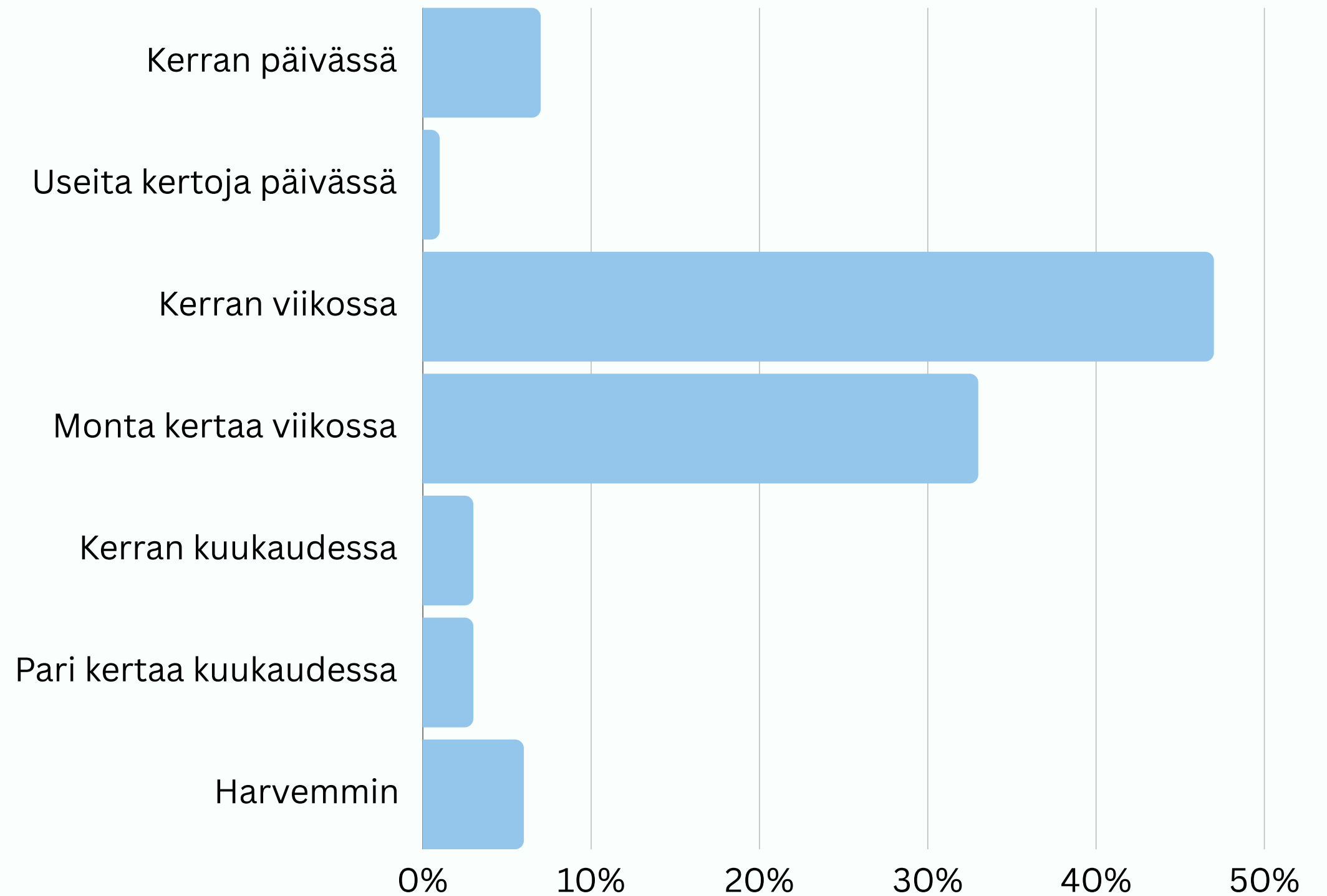
6 mökkimatkaa syys-huhtikuussa

Asiointikäynnit mökkiseudulla

Asiointikäyntejä tehdään mökkiseudulla paljon. Noin 40 % vastaajista asioi monta kertaa viikossa tai kerran päivässä, lähes puolet kerran viikossa.

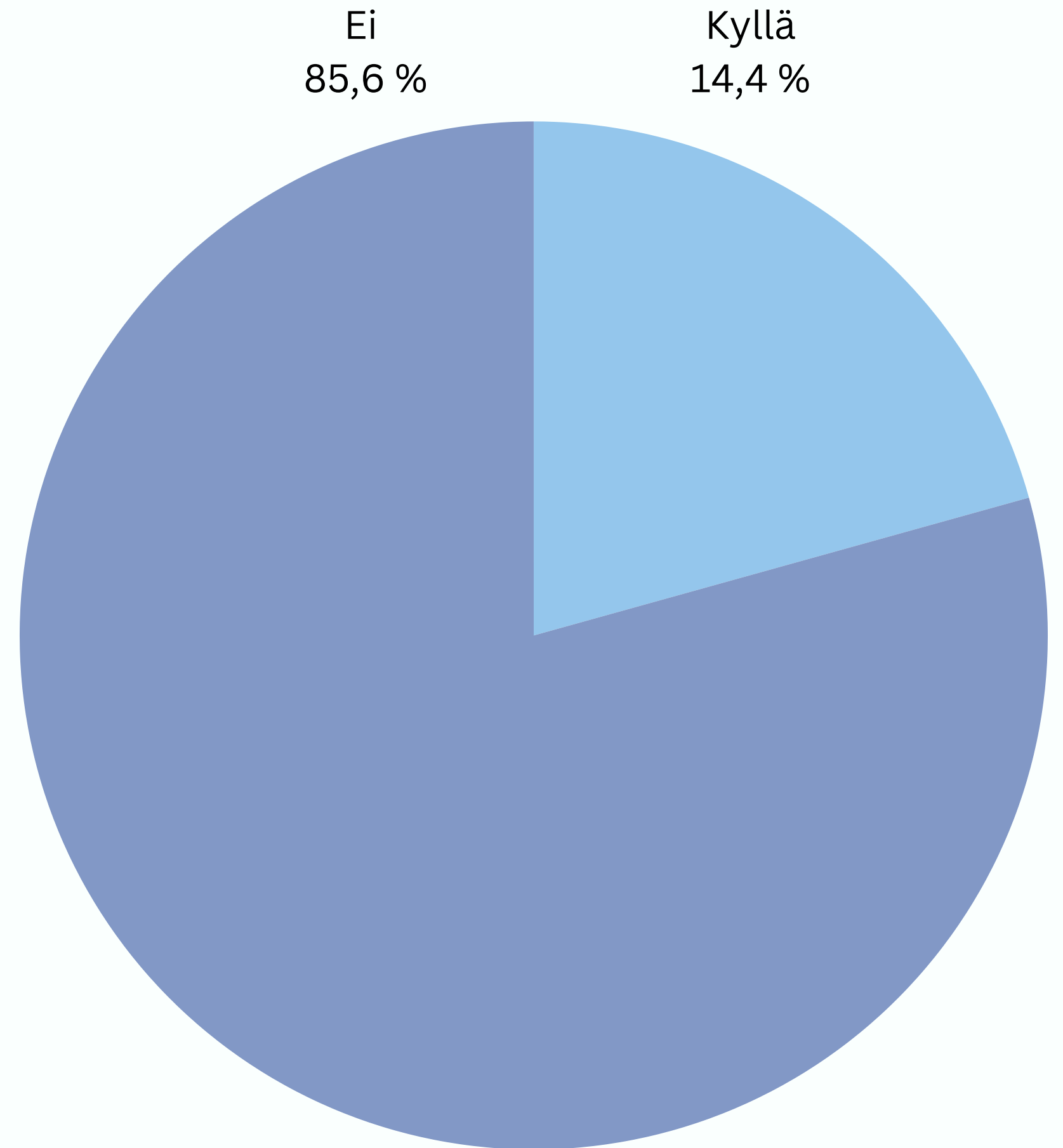

Onko polttoaineen hinnannousu vaikuttanut mökki- matkojen määrään

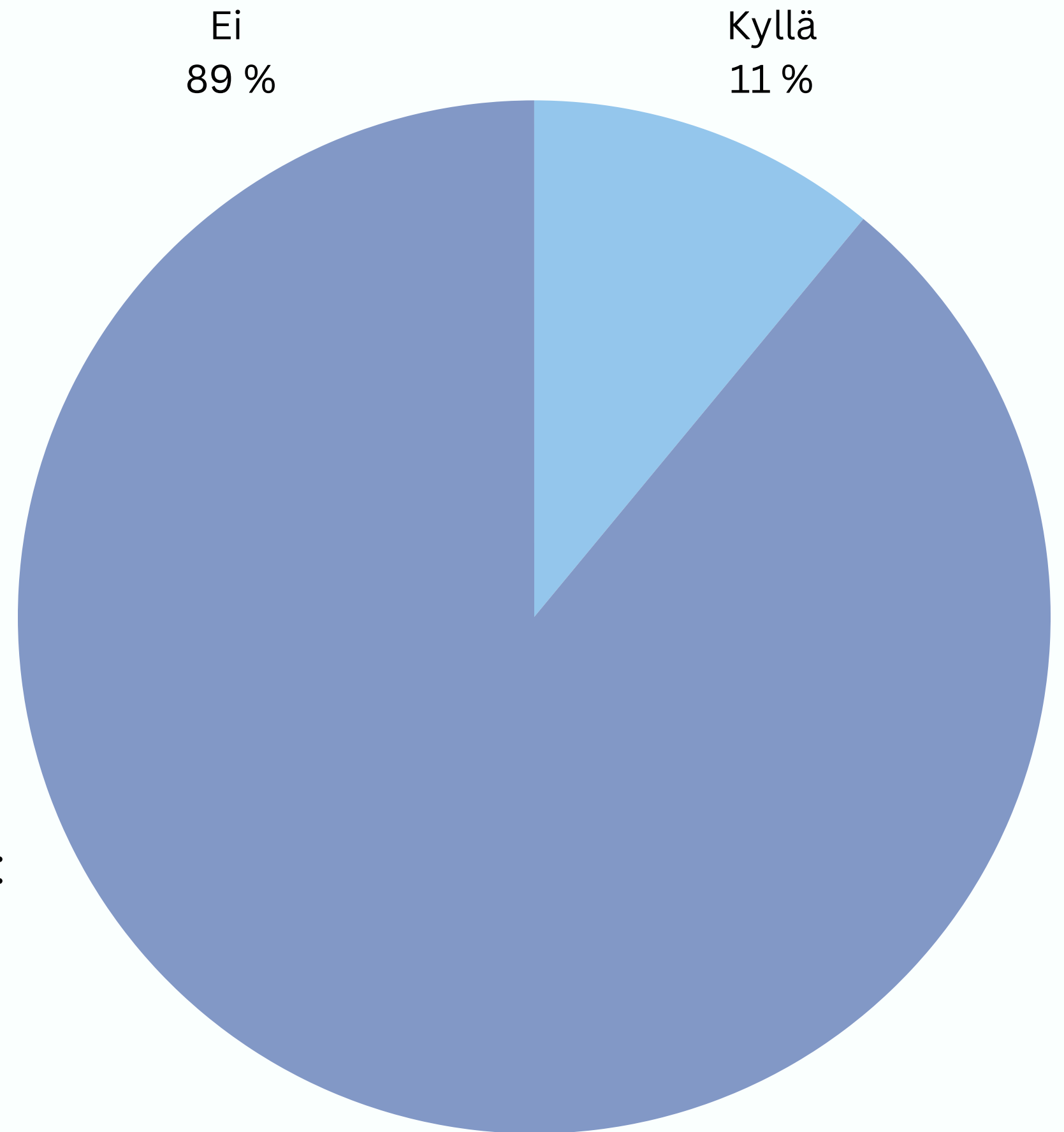

Suurin osa kokee mökkeilyn niin tärkeäksi, ettei siitä luovuta ensimmäisenä hintojen noustessa.

Noin 14 % on tehnyt muutoksia: vähentänyt käyntejä, pidentänyt viipymää, vaihtanut sähköautoon, lisännyt joukkoliikenteen käyttöä tai vähentänyt asiointikäyntejä.

Onko polttoaineen hinta vaikuttanut mökillä oleskelun pituuteen

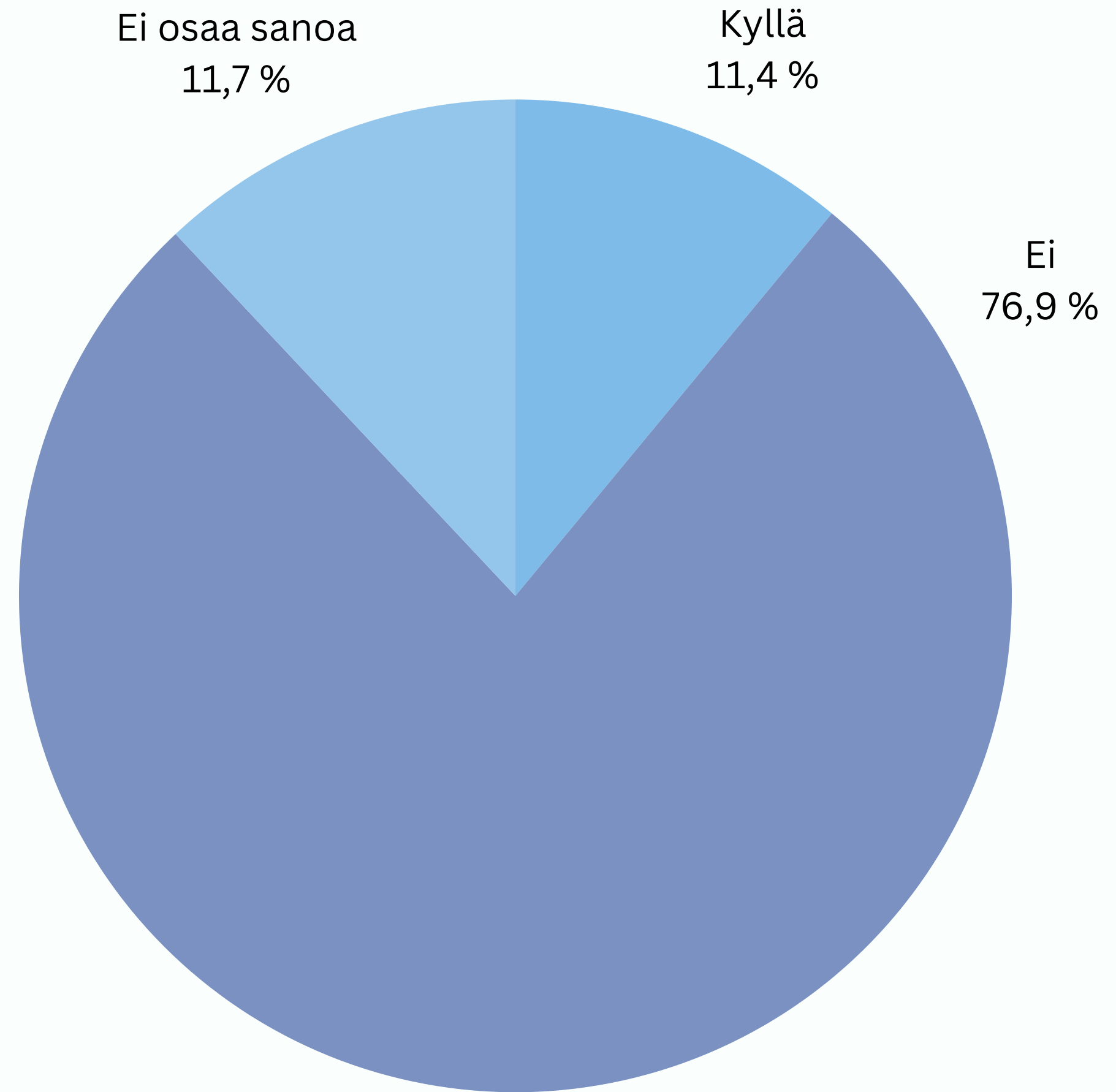
Lähes 90 % ilmoittaa, ettei ole vaikuttanut.

11 % vastasi, että polttoaineen hinta on vaikuttanut mökillä vietetyn ajan pituuteen: mökillä ollaan pidempään ja tehdään etätöitä. Muutama kertoi muuttaneensa vakituisesti vapaa-ajanasunnolle.

Yleinen kiinnostus kokeilla liityntä-pysäköintiä mökkiseudulla

11,4 % olisi yleisesti kiinnostunut kokeilemaan liityntäpysäköintiä mökkiseudulla: tulemaan seudulle joukkoliikenteen kyydissä ja liikkumaan lopun matkaa liityntäpysäköintialueelta mökille ”mökkiautolla”.

Millainen liityntäpysäköintialueen pitäisi olla 1/2

“Turvallinen parkkihalli.”

“Talli autolle, auton vuokraamismahdollisuus.”

“Aseman tulee olla vartioitu 24/7.”

“Vartioitu alue kaupan vieressä.”

“Turvallinen ja lähellä matkakeskusta.”

“Mielestäni tämä idea ei ole kannattava tavarankuljettamisen tarpeen vuoksi.”

“Ei onnistu. Tavaraa on niin paljon mukana ja liikkuminen ajoittuu mitä erilaisimpiin ajankohtiin.”

“Mökkiauton voisi jättää sinne turvallisista mielin.”

“Hyvä liikenteen solmukohta.”

“Autokatos turvallinen aidattu / vartioitu ja lämmitys tai latausmahdollisuudella varustettu.”

Millainen liityntäpysäköintialueen pitäisi olla 2/2

“No ensinnäkin sen linja-auton kai pitäisi tulla edes lähimpään kylään, vaan eipä tuu.”

“Lähellä asemaa tai joukkoliikenteen pysäkkiä ja ilmainen tai edullinen.”

“Varkaus- ja ilkivaltaturvallinen pysäköintialue, jonne mökkiauton voi pysäköidä.”

“Täysin epäkäytännöllistä ja epärealistista.”

“Liityntäpysäköinti ei palvele monilemmikkitalouksia: kanssani matkustaa aina 2 kissaa erillisissä kuljetuskopissa ja 1 iso koira. Mieheni mukana matkustaa 2 isoa koira ja satunnaisesti 2 lasta.”

“Turvallinen ja sähköauton latauspisteillä.”

“Lähellä julkista liikennettä jolla on tiheä vuoroväli. Maksuton.”

“Naurettava ehdotus, selvästi suunniteltu kehäkolmosen sisällä, kun ymmärrystä julkisten käytettävyydestä ei ole tai mahdollisuudesta hankkia erillinen mökkiauto, mikä ei todellakaan kokonaistaloudellisesti edullista. Höpö.”

Mitä palveluja toivotaan liityntäpysäköintialueen lähelle 1/3

“Pyykinpesumahdollisuus ylipäänsä vähentäisi matkojen tarvetta.”

“Lämmin odotustila ja kahvila (leipomon ulosmyyntipiste).”

“Itsepalvelupesula olisi huippujuttu!”

“Apteekki ja wc-tilat.”

“Ainakin latauspiste sähköautoille.”

“Pyykinpesu, kaupat, kahvila- ja ruokapaikka.”

“Hybridiauton lataus, ruokakauppa- ja noutoautomaatti, pankkiautomaatti, postilaatikko ja vessa.”

“Kirjasto.”

Mitä palveluja toivotaan liityntäpysäköintialueen lähelle 2/3

“Pysäköintialueella tulisi olla valvonta sekä lämpö/sähköpistoke. Jatkoa ajatellen sähköauton latauspiste. Mökki sijaitsee kaupan vieressä joten en tarvitse muita palveluita.”

“Latauspiste, ruokakauppa (noutopiste).”

“Jäätelökioski ja koiraparkki.”

“Ruokakauppa, lämmin odotustila.”

“Sähköauton latauspiste. Kahvila ja pyykinpesumahdollisuus myös, ja muutkin palvelut toki hyviä. Tulen sähköautolla koko matkan kotoa, joten käyttäisin aluetta ennemminkin latailuun ja asiointiin, kuin liityntätarkoituksessa. Mökkivieraat tulevat usein julkisilla, joten julkisten yhteyksien lisääminen ja tällaiset liityntäalueet olisivat sen kannalta hyvä asia.”

“Jätepiste.”

“Ruokakaupan noutoautomaatti, sähköauton lataus, kahvila, kirjasto ja pakettiautomaatti.”

Mitä palveluja toivotaan liityntäpysäköintialueen lähelle 3/3

“Pyöräparkki, lukittava.”

“Ruokakauppa ja lämmin odotustila ainakin. Lisäksi joku yhteiskäyttöauto tai muu mahdollisuus jatkaa loput alle 18 km kätevästi ja edullisesti.”

“Suihku tms peseytymismahdollisuus ja väliaikainen varasto.”

“Välipala-automaatti. Tulisi sijoittaa matkailijan kannalta houkuttelevasti mukavaan maisemaan/miljööseen jotta odottelusta tulee osa lomaa ja reitin valinta houkuttaa.”

“Kaasuauton tankkauspiste.”

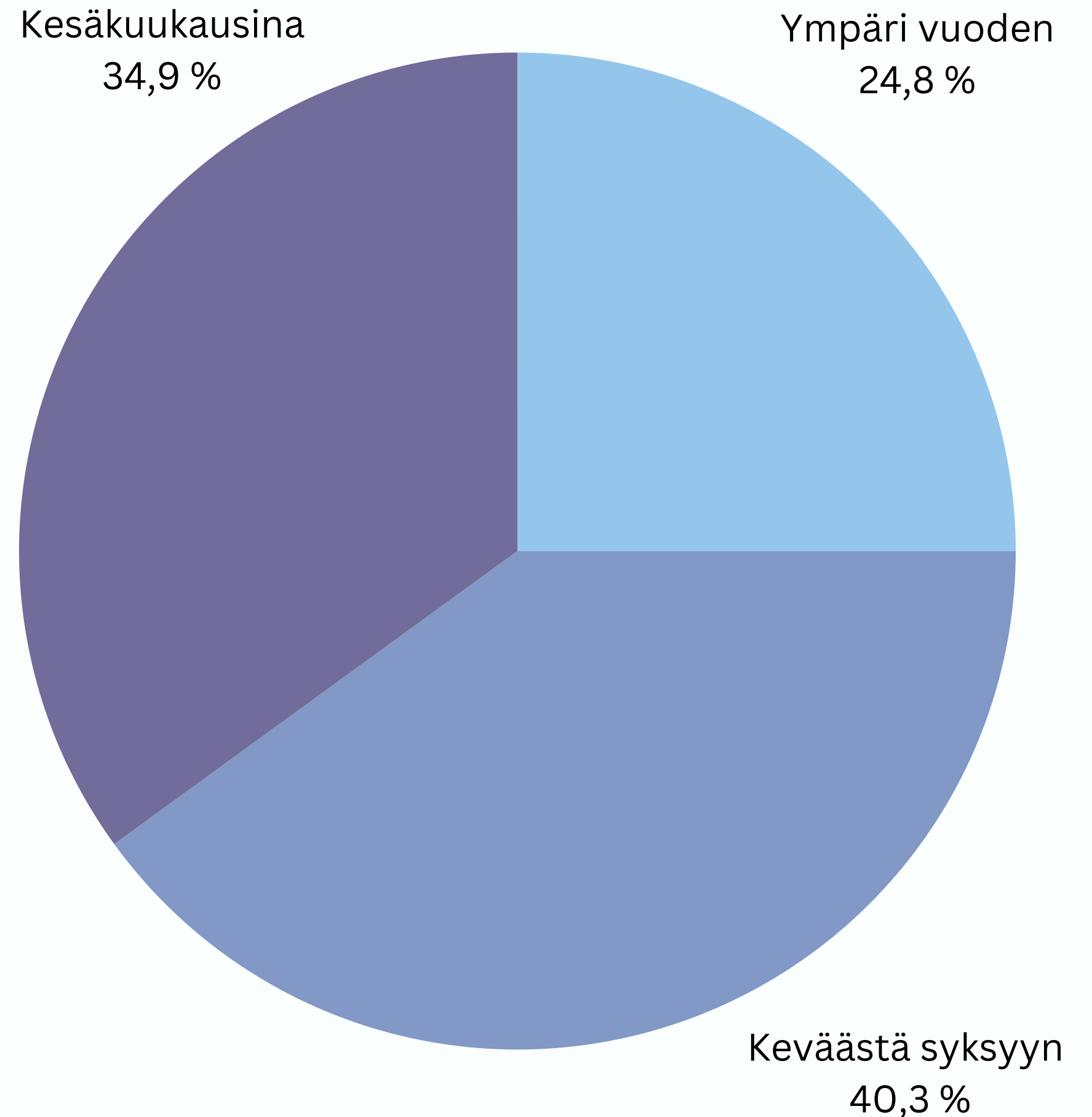
“Sitten, kun seuraavaksi hankin sähköauton, olisi latauspiste hyvä juttu.”

“Pyörän vuokraus tai edes oman pyörän turvallinen säilytystila.”

“Latauspiste, odotustila jossa voi työskennellä.”

Ajanjakso jolloin liityntäpysäköinnille olisi tarvetta

Suurin kysyntä liityntäpysäköinnille olisi keväästä syksyyn. Tarve liityntäpysäköinnille jakaantuu kuitenkin aika tasaisesti kaikkien kolmen vaihtoehdon välillä. Tästä voidaan päätellä, että mökkiseudulla tarjolla olevalle liityntäpysäköinnille voisi olla käyttöä laajemminkin, jos se tuotteistetaan oikein ja vapaa-ajanasukkaat löytävät palvelun.

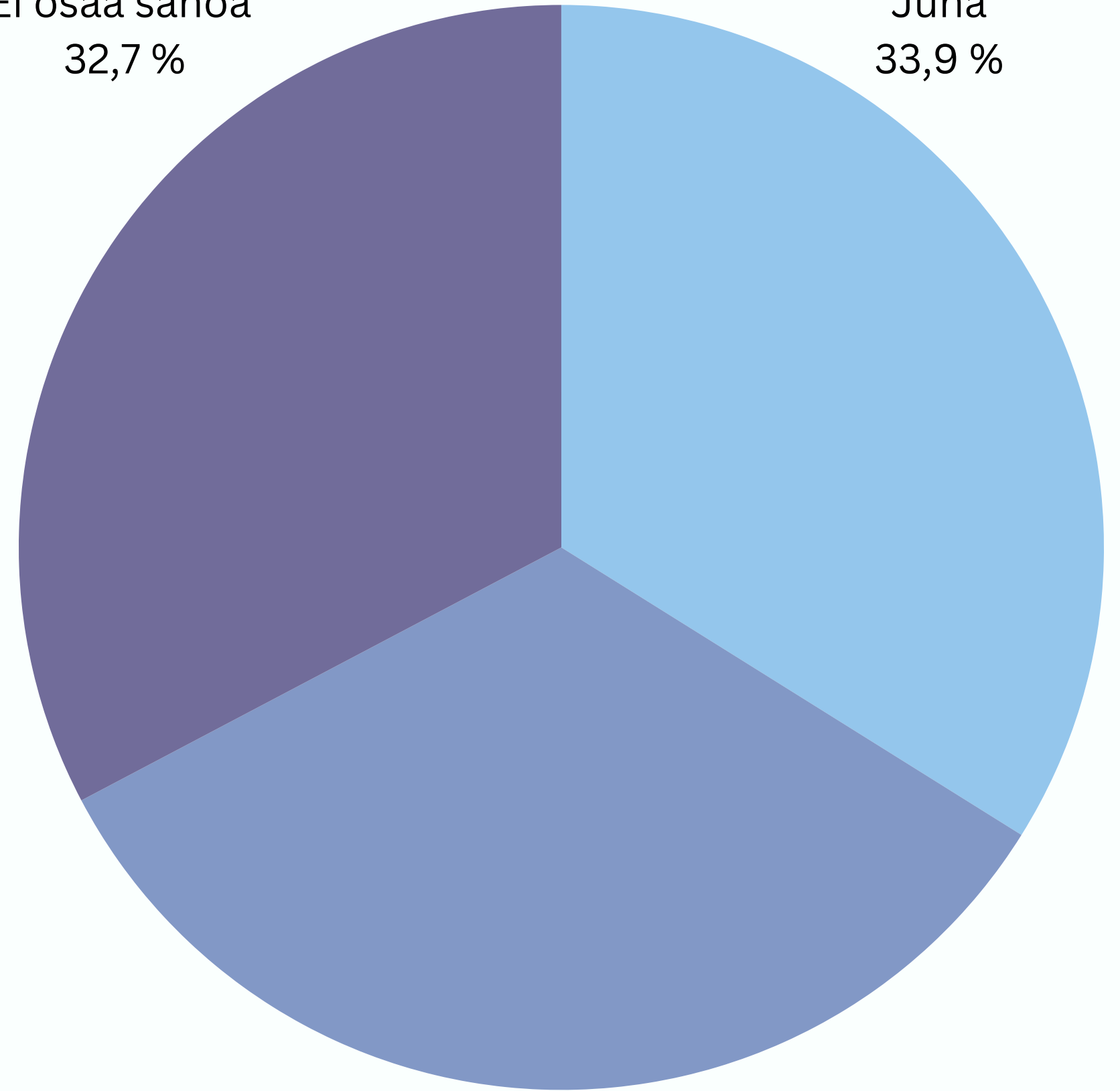
Joukkoliikenneväline, jota käytettäisiin liityntäpysäköinnin yhteydessä

Linja-auto ja juna ovat yhtä toivottuja joukkoliikennevälineitä liityntäpysäköinnin yhteydessä mökkiseudulle matkustaessa.

Ei osaa sanoa
32,7 %

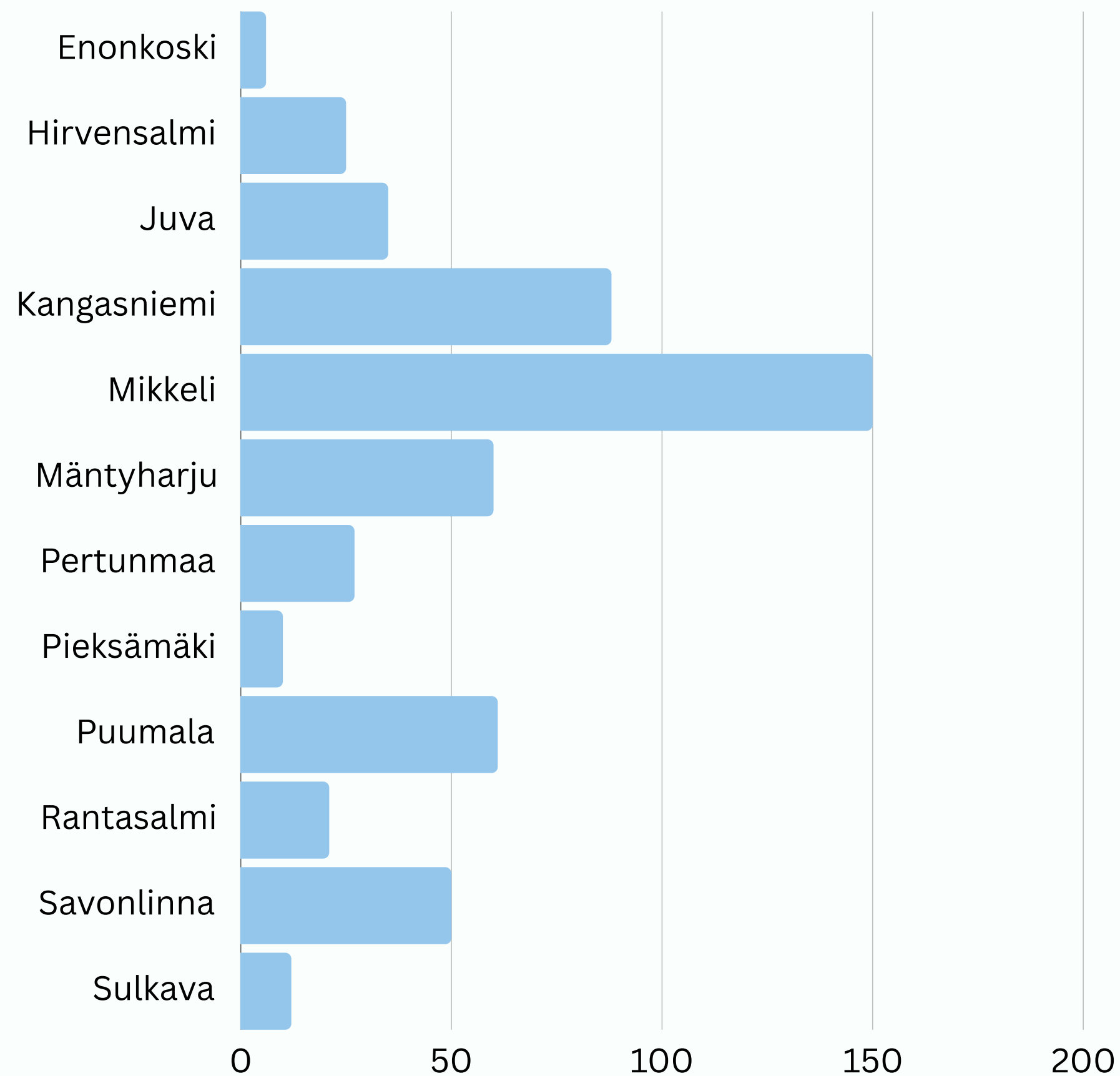
Juna
33,9 %

Linja-auto
33,4 %

Millä mökkipaikkakunnalla liityntäpysäköinti palvelisi parhaiten

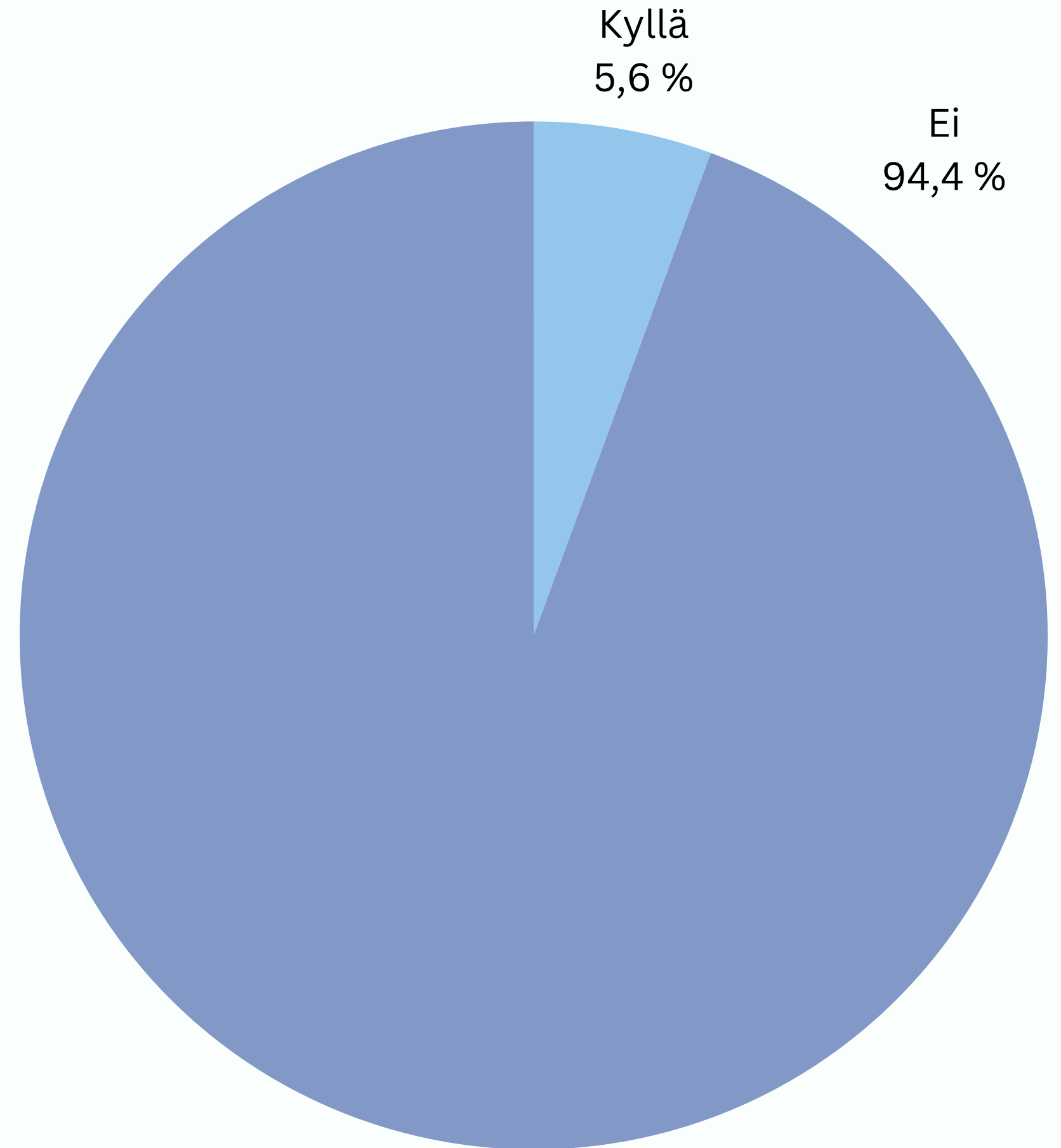
Liityntäpysäköintimahdollisuutta toivottiin eniten Mikkeliin, Kangasniemelle, Puumalaan, Mäntyharjulle ja Savonlinnaan.

Kiinnostus käyttää liityntäpysäköintiä Etelä-Savossa

5,6 % jätti yhteystietonsa tulevaa liityntäpysäköinti-
kokeiluamme varten.

Käyttötarve vaihtelee merkittävästi ja riippuu paljon sijainnista ja palveluista: osa kokeilisi ainakin kerran, osa käyttäisi muutaman kerran vuodessa, osa noin 5–10 kertaa vuodessa ja osa viikoittain.

2.5

VAPAA SANA

Energiatehokkuus ja hiilijalanjälki 1/3

"Lumme-energian turpeen poltto lopetettava. Järvi-Suomen energian siirtomaksut alas!"

"Investointituki energiaremonttiin."

"Kuivanapitolämmityksestä kannattaa tiedottaa. Itselläni se on käytössä toista talvea."

"Raha ohjaa energian kulutusta."

"Seuraan energiankulutusta, valitsen mieluummin uusiutuvaa energiaa, pyrin optimoimaan ajomatkat määrän ja energian kulutuksen osalta."

"Sähkön siirto hintaa voisi hiukan kohtuullista. Emme kesällä käytä paljon sähköä."

"Kokemuksia ja toimittajalistoja aurinkopaneelimeijijistä ja urakoitsijoista. Listoja maalämpöpumpun, ilmanvaihtokoneen, ilmalämpöpumppujen huoltajista ja asiantuntevista säätäjistä."

"Energiankulutusta voisi seurata, muuten mökkeilyn hiilijalanjälki on mielestäni pieni."

"Kun mökkiä pitää talvella kylmillään, ei tule turhia päästöjä."

Energiatehokkuus ja hiilijalanjälki 2/3

"Olemme tehneet lähes kaikki hiilijalanjälkeä vähentävät toimenpiteet ja mökillämme ei ole turhia mukavuuksia. Liikkuminen mökille ja sieltä pois olisi hienoa saada kestäväksi, tosin kaasautolla matkustaminen on jo aika kestävä."

"Elämäntapa pitäisi kääntää siihen, että mökillä voi olla kerralla pidempään rauhassa. Vuosikymmenet on ajettu vain viikonlopuksi jonossa."

"Suuri osa mökeistä on edelleen kesämökkejä, joita ei ole tarkoitettu tai haluttu talvikäyttöön. Näiden mökkien energiatehokkuutta ja energian kulutusta on melko hankala säätää. Melkein ainoa keino on jättää mökkimatka väliin. Sitä ehkä ette halua."

"Kaikki fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseen tähtäävät hankkeet ovat positiivisia. Koen, että jos energia tuotetaan uusiutuvasti, energiansäästöllä on ainoastaan toissijainen rooli, joka painottuu kustannusten minimoimiseen. Itselläni tämä tarkoittaa etenkin mökin talvikäytöstä pidättäytymistä, koska se moninkertaistaisi energiankulutuksen ja kustannukset. Sähköauton lataaminen mökillä toimii jo hienosti, joten ainakaan sähköistetyllä mökillä esimerkiksi julkiset latausasemat ja vastaavat eivät tuo mitään lisäarvoa."

"Mökin paikan vuoksi en voi enää pienentää hiilijalanjälkeäni. Vaihtoehtona olisi mökistä luopuminen. Myös vaihtaminen toisiin energialähteisiin maksaa."

Energiatehokkuus ja hiilijalanjälki 3/3

"Mökkeilen sähköttömällä saarimökillä Kangasniemellä. Energiankulutus on pidettävä sen mukaisena, että paneelit riittävät valaistukseen ja latailuun. Polttopuut saan omasta metsästä. Sähköautoilu pienentää merkittävästi mökkeilyn päästöjäni, mutta sähkötön saarimökki on hankala latausympäristö. Kangasniemi on selvä musta aukko Suomen laturikartalla: latureita ei ole. Tämä ei ole ongelma viikonloppureissuilla, mutta kesän pitkät mökkeilyt pakottavat ajoittain latailemaan Joutsaan tai Hartolaan, missä hoituu myös kauppa-asioinnit silloin. Tämä aiheuttaa myös n. 100km ylimääräistä ajoa joka latauskerralla, ja tämän vuoksi rajoitan jonkin verran alueella "huvikseen" ajelua, eli lähiseutumatkailua kesäisin. Eli sähköauton pikalatauskenttä Kangasniemelle olisi kärkitoiveeni mökkeilyn sujuvoittamiseksi ja energian säästämiseksi."

"Tärkeä asia. Äsken rakentaneina mökkiläisinä otimme näitä asioita pitkälti huomioon ja toteutimme monia energia ja ympäristöratkaisuja. Joukkoliikenne on surkeassa jamassa. Eikä siitä ole meille apua pitkään aikaan."

"Sähkönsiirtomaksujen kalleus niiltä kuukausilta, kun sähköä ei käytetä, tuntuu kohtuuttomalta."

"Suomessa on aika paljon tällaisia sähköttömiä (tai pienillä aurinkopaneeleilla varustettuja) mökkejä kuin minullakin, ja yleensä meidät niputetaan samaan kaikkien niiden kanssa, jotka pitävät sähköistetyt mökkinsä lämpiminä läpi vuoden ja joilla on siellä kaikki mukavuudet tiskikoneista alkaen. Siksi minua ärsyttää vapaa-ajan asumisen hiilijalanjäljestä puhuminen."

Mökkimatkat 1/3

“Mökille mennään loma aikoina. Ei sitä tavara ja ruokamäärää bussilla pysty viemään. Mökille ei myöskään pääse millään bussilla. Päätielle matkaa noin 5 km.”

“Bussiaikataulu on erikoinen, ei tue lainkaan esim vkl liikkumista. Ensimmäinen askel olisi parantaa joukkoliikenneyhteyksiä.”

“Mökki sijaitsee Etelä-Savossa, mutta käyttäisin liityntäpysäköintiä ainoastaan jos se olisi mahdollinen Parikkalassa (Etelä-Karjala) mökkimatkan sujuvuuden ja kustannusten vuoksi. Suosittelen yhteistyötä tässä asiassa naapurimaakuntien kanssa!”

“Perheen kanssa liikkussa mukana on aina niin paljon tavaraa, että ne eivät mahdu mihinkään julkisiin. En myöskään tiedä miksi minulla olisi erikseen jokin mökkiauto, parempi omistaa yksi ekologinen kaasuauto jolla matkataan kotoa mökille asti.”

“Olen usein jättänyt autoni Mikkeliin valvomattomalle ilmaiselle p-alueelle ja jatkanut matkaa mökille joko linja-autolla tai puolisoni kyydillä joka tulee eri suunnasta Mikkeliin kuin minä.”

“Kangasniemellä ei ole tarjolla sähköautojen latauspisteitä. Näin ollen lataus tapahtuu matkalla muissa kunnissa ja samalla myös ostokset sekä muiden paikallisten liikkeenharjoittajien palveluiden käyttö.”

“Junayhteys Haukivuoren palautettava!”

Mökkimatkat 2/3

“Voisiko olla mahdollista järjestää mökkiläisille suunniteltuja junamatkoja, joissa olisi järjestetty jatkokuljetus juna - asemalta mökin läheisyyteen? Maaseudulla on etenkin kesällä vähän tai ei ollenkaan julkista liikennettä, minkä vuoksi oma auto on lähes välttämätön. Luovia ratkaisuja tarvitaan, jos halutaan yksityisautoilua vähentää, pitää maaseutu elävänä ja myös esim. osuuskaupat pitäisi saada mukaan tähän systeemiin. Miksi eivät voi järjestää elintarvikkeiden kotiinkuljetusta mökille, jos tilaus on tehty hyvissä ajoin? Kauppa-autossa voisi hoitaa ruokaostosten lisäksi myös esim. pankki-, apteekki- ja postiasioita.”

“Liityntäkuljetus esim. Mikkelistä mökki paikkakunnalle lisäisi vapaa-ajan asunnon käyttöastetta.”

“Sähköauton latauspisteitä enemmän. Myös esim. Hokan kylässä!”

“Auton latauspiste Ristiinaan.”

“Tiedän mökille liikkumisen olevan suurin mökkeilyni hiilijalanjälkeä suurentava tekijä, mutta käytännössä sitä on kohdallani äärimmäisen vaikea pienentää muutoin kuin vähentämällä mökkikäyntejä tai muuttamalla lähemmäs mökkiä, mikä on myös haasteellista, jos työtä ei ole tarjolla. Kaiken kaikkiaan teen paljon ekotekoja mökillä kuten muutenkin, mutta tässä kyselyssä niistä ei näköjään olla kiinnostuneita.”

“Liityntäpysäköinti kuullostaa järjettömältä. Kuka hommaa erikseen "mökkiauton" ja maksaa sen vakuutuksia kun se odottelee jossain parkkipaikalla ryöstettävänä?”

“Toivoisin, että biokaasua tuotettaisiin ja kannustettaisiin käyttämään nykyistä enemmän.”

Mökkimatkat 3/3

“Mökille meno on meidän "syntimme" kymmenen kertaa vuodessa. Sen sijaan emme esim lennä lentokonematkoja kuin kerran viidessä vuodessa mihinkään. Kaikki kierrätetään ja kompostoidaan. Tämä matkustusehdotus kuulostaa painajaiselta. Kamalaa.”

“Olemme juuri miettineet toisen auton hankkimista jotta mökillä käyminen helpottuisi. Päästöt kuitenkin mietityttää, joten liityntäpysäköinti voisi toimia. En usko että sitä käyttäisin usein, koska mukana on aina paljon tavaraa ja niiden raahaaminen ensin junalle tms olisi aika vaivalloista.”

“Liityntäpysäköintimahdollisuus voisi kiinnostaa mökin seuraavaa sukupolvea.”

“Liityntäpysäköinti kiinnostaa iän karttuessa.”

“Polttomoottoriauto voisi olla ns. mökkiauto, koska autoa tarvitaan päivittäiseen asiointiin ja lomaelämyksiin. Sähköautot muuttavat tilanteen, koska käyttövoima on edullista ja ympäristösyistä ei ole tarvetta käyttää juna. Molemmissa tapauksissa liityntäpysäköinnin tarve on satunnaista.”

“Junalta julkisen liikenteen yhteydet Puumalaan. Vaikka sitten ennakoon tilattuna jos joka vuorolle ei löydy käyttäjiä. Jos perheestä toinen on jo mökillä autolla, tuntuu hassulle ajaa toisella autolla perässä.”

“Liityntäpysäköinti on ihan hyvä idea jos olisi mahdollista käyttää yhteiskäyttöautoa. Auton tulisi tosin olla käytettävissä useampia vuorokausia kerrallaan.”

Muita kommentteja

"Tarjotkaa kaiken kaikkiaan parempia palveluja ml. terveydenhuolto meille etätöitä tekeville kausiasukkaille."

"Ettehän nyt ala syyllistämään mökkiläisiä mökkeilystä. Yksi parhaista keinoista palautua jäätävistä työkuukausista. En haluaisi joutua tuntemaan syyllisyyttä rentoutumisestani."

"Kierrätys pienemmissä kylissä huonosti hoidettu. Vain yleisjätteen keräys mutta esim biojäte puuttuu."

"Ekologista ja etätyön mahdollistamaa mökkeilyä tulee kehittää laajasti kuntien ja liikennöitsijöiden kanssa sekä palvelun tarjoajien kanssa. Toivon aktiivista innovointia."

"Kaikki vinkit ja ohjeet ja oppaat ja verkkokurssit olisivat erittäin kiinnostavia!"

"Se mitä mökkeily antaa sitä ei mitata rahassa. Muusta voin tinkiä mutta en mökkeilystä juurillani."

"Jokainen toimillaan voi vaikuttaa. Tärkeintä että huolehditaan luonnosta."

"Hyvä kokonaistilanteen kartoitus. Antaa ajattelemisen aihetta omaan käyttäytymiseen."

3

JOHTOPÄÄTÖKSET

Johtopäätökset 1/5

Suuri vastaajien määrä kertoo kiinnostuksesta, asian tärkeydestä ja halusta vaikuttaa. Monet vastaajat myös toivat esiin, että aihe on tärkeä.

Moni tuntee helposti kokevan kyselyn syyllistävänä, vaikka kyselyn tarkoituksena ei ole vähentää kenenkään mökkeilyä tai osoittaa syyttävällä sormella.

→ Erityisesti mökkimatkat ja sähkölaskut aiheuttivat kiivasta kommentointia.

Moni vastaaja kommentoi, että mökillä ei ole sähköä tai vesi-johtovettä, joten energiankulutusta tai energiatehokkuutta ei tarvitse miettiä.

→ Energia-asioihin voi kuitenkin kiinnittää huomiota myös sähköttömällä kantovesimökeillä.

Johtopäätökset 2/5

Vuonna 2022 tekemäämme mökkimatkakyselyyn verrattuna selkeä muutos näkyy sähköautoilussa: sähköauton latausmahdollisuudet nousivat nyt huomattavasti enemmän esiin.

Aikaisempaan kyselyyn verrattuna demografiset tiedot ovat pysyneet samankaltaisina.

- Edelleen suurin osa vastaajista asuu vakituisesti Uudellamaalla ja on työkäinen nainen.
- Joka neljäs vastaaja mökkeilee Mikkelissä. Mikkelä oli myös suosituin kotipaikkakunta Uudenmaan kuntien jälkeen.

Johtopäätökset 3/5: Energiankulutus

Energian hinta ei ainakaan vielä vaikuta mökkeilyyn tai mökillä vietettyyn aikaan. Mökkeily on niin tärkeää, että siitä ei haluta ensimmäisenä tinkiä.

Monet yhdistävät energiatehokkuusasiat vain sähköön. Energia-
tehokkuus on paljon muutakin. Tietoa tarvitaan lisää.

Energiaremontin on hiljattain tehnyt mökillä reilu kymmenesosa vastaajista. Remonteille näyttäisi olevan potentiaalia.

Johtopäätökset 4/5: Etätyö

Vakaisiin, riittäviin verkkoyhteyksiin (4G/5G) kannattaisi panostaa. Verkkoyhteyksillä on yhä suurempi merkitys mökillä viipymiseen ja viihtymiseen ylipäätään, vaikka mökillä ei tehtäisi etätöitä. Miten yhteydet varmistetaan jatkossa niillä alueilla, joissa nyt on vain 3G?

Verkkoyhteydet ovat usein ratkaiseva asia myös heille, jotka miettivät mökin hankkimista alueelta. Vaikutus mökkikauppaan?

Etätöitä mökillä tekee lähes puolet vastaajista. Vain 8 % heistä, joille etätyöskentely olisi mahdollista, ei tee etätöitä mökillä.

Etätyöskentely painottuu omalle mökille: julkisia etätyötiloja on käytetty vähän.

Johtopäätökset 5/5: Liityntäpysäköinti

Liityntäpysäköinnin idea mökkeilyyn liitettynä, ”toisin päin käännettynä” on uusi ja monille vaikea hahmottaa. Toisaalta monet vastaajat jo toteuttavat ideaa kulkemalla mökkiseudulle julkisilla ja käyttämällä alueella liikkueissa mökkiautoa tai muuta kulkuneuvoa.

Liityntäpysäköinniltä toivotaan turvallisuutta, vartiointia, sähköauton latausmahdollisuuksia, lämmintä odotustilaa, kauppapalveluita noutoautomaatteineen, edullisuutta, pyykinpesumahdollisuutta, kahvila- ja ravintolapalveluita ja sijaintia liikenteen solmukohdissa.

→ On selvää, ettei liityntäpysäköinti ole kaikkien mökkimatkoihin soveltuva vaihtoehto, mutta se voisi toimisi yhtenä vaihtoehtona kestävämpien mökkimatkojen edistämiseksi. Liityntäpysäköinnille olisi kuitenkin kysyntää.

Kehitysideoita vastaajilta

Energia-asioihin liittyen toivottiin erilaisia vinkkejä, oppaita ja verkkokursseja.

Etätyötiloihin liittyvät palvelut esimerkiksi kuntien etätyötilojen yhteyteen: pesulapalvelut, tulostus- ja skannauspalvelut ja tavaroiden lainauspiste.

Sähköauton latauspisteitä tulisi olla kattavammin sujuvan mökkimatkan sekä mökkiseudulla oleskelun näkökulmasta.

Liityntäpysäköintikokeiluun voisi osallistua myös naapurimaakuntia (toivottiin erityisesti Parikkalaa Keski-Karjalasta ja Joutsaa Keski-Suomesta).

LAITURILLA®

Laiturilla 3 – vapaa-ajan asumisen energiankulutus ja hiilijalanjälki -hanke

Lisätietoja:

Tuula Pihkala, projektipäällikkö, tuula.pihkala@mikseimikkeli.fi
Veera Kinnunen, projektityöntekijä, veera.kinnunen@mikseimikkeli.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Etelä-Savon
maakuntaliitto

MIKSEI

MIKKELI